

**YATILI BÖLGE ORTAOKULLARINDA ÖĞRENİM GÖREN
ÖĞRENCİLERİN BEDEN EĞİTİMİ DERSİNE KARŞI TUTUMLARI İLE
AKADEMİK BAŞARI MOTİVASYONLARI ARASINDAKİ
İLİŞKİNİN İNCELENMESİ**

(Yüksek Lisans Tezi)

Ayşe Yağmur YAPICI

Kütahya - 2019

T.C.
KÜTAHYA DUMLUPINAR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

**YATILI BÖLGE ORTAOKULLARINDA ÖĞRENİM GÖREN
ÖĞRENCİLERİN BEDEN EĞİTİMİ DERSİNE KARŞI
TUTUMLARI İLE AKADEMİK BAŞARI MOTİVASYONLARI
ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ**

Danışman:
Prof. Dr. Adnan ERSOY

Hazırlayan:
Ayşe Yağmur YAPICI

Kütahya – 2019

Kabul ve Onay

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğüne,

Bu çalışma, jürimiz tarafından Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalında YÜKSEK LİSANS TEZİ ÇALIŞMA RAPORU olarak kabul edilmiştir.

Başkan Prof. Dr. Adnan ERSOY

Üye Dr. Öğr. Üyesi Erdem EROĞLU

Üye Dr. Öğr. Üyesi Sinan AYDIN

Onay

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

Doç. Dr. Ayhan KAHRAMAN

Enstitü Müdürü

Bilimsel Etik Bildirimi

Yüksek Lisans tezi olarak hazırladığım “Yatılı Bölge Ortaokullarında Öğrenim Gören Öğrencilerin Beden Eğitimi Dersine Karşı Tutumları İle Akademik Başarı Motivasyonları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi” adlı çalışmanın öneri aşamasından sonuçlandığı aşamaya kadar geçen süreçte bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle uyduğumu, tez içindeki tüm bilgileri bilimsel ahlak ve gelenek çerçevesinde elde ettiğimi, tez yazım kurallarına uygun olarak hazırladığımı, bu çalışmamda doğrudan veya dolaylı olarak yaptığım her alıntıya kaynak gösterdiğimi ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu beyan ederim.

...../...../2019

Ayşe Yağmur YAPICI

Özgeçmiş

15.03.1987 yılında Konya’da doğdu. İlkokul, Ortaokul ve Lise eğitimini Konya’da tamamladıktan sonra 2005 yılında girdiği Konya Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Spor Yöneticiliği Bölümünden 2009 yılında mezun oldu.2010-2015 yılları arasında çeşitli özel okullarda beden eğitimi öğretmeni olarak görev yaptı.2015 yılında Karabük Üniversitesinde formasyon eğitimini tamamladı.2016 yılında Dumlupınar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalında Yüksek Lisans Eğitimine başladı. 2017 yılında Beden Eğitimi öğretmeni olarak Bitlis İli Hizan İlçesine atandı, aynı görev yerinde görevine devam etmektedir.

ÖZET

YATILI BÖLGE ORTAOKULLARINDA ÖĞRENİM GÖREN ÖĞRENCİLERİN BEDEN EĞİTİMİ DERSİNE KARŞI TUTUMLARI İLE AKADEMİK BAŞARI MOTİVASYONLARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

YAPICI, Ayşe Yağmur

Yüksek Lisans Tezi, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Adnan ERSOY

Ağustos, 2019, 82 sayfa

Bu çalışmanın amacı yatılı bölge ortaokullarında öğrenim gören öğrencilerin beden eğitimi dersine karşı tutumları ile akademik başarı motivasyonları arasındaki ilişkiyi ölçmektir.

Çalışmaya 2018-2019 eğitim öğretim yılında Yatılı Bölge Ortaokullarında öğrenim gören 233 bayan 189 erkek olmak üzere toplam 422 öğrenci gönüllü olarak katılmıştır. Katılımcılara, Güçlü ve Güllü tarafından 2009 yılında Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeği ve Vallerand ve arkadaşları (1989) tarafından geliştirilen Akademik Motivasyon Ölçeği kullanılarak veriler elde edilmiştir. Bu veriler IBM SPSS 24.0 programı kullanılarak normallik dağılımlarında çarpıklık ve basıklık değerleri (E. Jondeau, M. Rockinger (2003) Conditional volatility, skewness, and kurtosis: existence, persistence and comovements, Journal of Economic Dynamics & Control, 27, 1699-1737) +3 -3 aralığında olduğu için parametrik testlerden independent t test ve one way anova kullanılmıştır.

Sonuç olarak bayan öğrencilerin erkek öğrencilere göre Beden Eğitimi Dersine karşı tutumları, erkek öğrencilerin ise bayan öğrencilere göre Akademik Motivasyonları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Beden Eğitimi, Tutum, Akademik Motivasyon

ABSTRACT**RESEARCH OF THE RELATIONSHIP BETWEEN ACADEMIC SUCCESS
MOTIVATIONS AND THE ATTITUDES TO PHYSICAL EDUCATION OF
STUDENTS IN REGIONAL BOARDING SECONDARY SCHOOLS****YAPICI, Ayşe Yağmur****Master's Thesis, Physical Education and Sports****Thesis Advisor: Prof. Dr Adnan ERSOY****August, 2019, 82 pages**

The aim of this study is to evaluate the relationship between attitudes towards physical education course and motivation of academic achievement of the students who attend boarding secondary schools.

A total of 422 students, 233 female, and 189 male, who study in central regional boarding and GAYDA regional boarding secondary school have participated in the study voluntarily. The data were obtained by using the Attitude Scale of Physical Education Course in 2009 by Güçlü and Güllü and the Academic Motivation Scale developed by Vallerand et al. (1989) to the participants. Using the IBM SPSS 24.0 software, parametric tests independent t-test and one-way ANOVA have been applied to the data since normality distributions had skewness and kurtosis values (E. Jondeau, M. Rockinger (2003) Conditional volatility, skewness, and kurtosis: existence, persistence and comovements, Journal of Economic Dynamics & Control, 27, 1699-1737) in the range of +3 -3. As a conclusion, there is a statistically significant difference between female students' attitudes towards Physical Education Course compared to male students' attitudes towards Physical Education Course and academic motivations of male students compared to the academic motivations of female students.

Keywords: Physical Education, Attitudes, Academic Motivation.

TEŞEKKÜR

Yüksek lisans tez çalışmamın planlanmasında, araştırılmasında, yürütülmesinde ve oluşumunda ilgi ve desteğini esirgemeyen, engin bilgi ve tecrübelerinden yararlandığım, gerekli yönlendirmeleri yapan değerli danışmanım Prof. Dr. Adnan ERSOY'a teşekkürü borç bilirim.

Çalışmam süresince fikirlerine başvurduğum ve bana destek olan, yardımlarını esirgemeyen, Yüksekokul Müdür Yardımcısı Dr.Ahmet Korkut YAPICI'ya, Doç. Dr. Mihri Barış KARAVELİOĞLU'na, çalışmamın anket ve istatistik aşamasında yardımlarını esirgemeyen Dr. Öğr. Üyesi Sinan AKIN'a, çalışmamın düzenlenmesi aşamasında yardımlarını esirgemeyen Dr. Öğr. Üyesi Oğuzhan YÜKSEL'e teşekkürlerimi sunarım.

Hayatım her döneminde olduğu gibi yüksek lisans çalışma sürecimde de benden desteklerini esirgemeyen ve bugünlere ulaşmamda emeği büyük olan aileme teşekkür ederim.

Ayşe Yağmur YAPICI

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
ÖZET	v
ABSTRACT	vi
TEŞEKKÜR.....	vii
İÇİNDEKİLER.....	viii
TABLolar LİSTESİ	x
KISALTMALAR	xii
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR KAVRAMINA İLİŞKİN GENEL BİLGİLER

1.1. BEDEN EĞİTİMİ VE SPORUN TANIMI, ÖNEMİ VE FAYDALARI .. 11

1.1.1. Beden Eğitiminin Tanımı.....	11
1.1.2. Sporun Tanımı	12
1.1.3. Beden Eğitimi ve Sporun Önemi	13
1.1.4. Beden Eğitiminin Gelişime Etkisi	15
1.1.4.1. Beden Eğitiminin Fiziksel Gelişime Etkisi	15
1.1.4.2. Beden Eğitiminin Psikomotor Gelişime Etkisi	16
1.1.4.3. Beden Eğitiminin Zihinsel Gelişime Etkisi.....	17

1.2. YATILI BÖLGE ORTAOKULLARI HAKKINDA GENEL BİLGİLER 18

1.3. EĞİTİM VE BEDEN EĞİTİMİ..... 19

1.3.1. Beden Eğitiminin Genel Amaçları.....	20
---	----

İKİNCİ BÖLÜM

TUTUM KAVRAMI TANIMI

2.1. TUTUMU OLUŞTURAN TEMEL ÖĞELER..... 25

2.1.1. Bilişsel Öğe.....	25
2.1.2. Duygusal Öğe.....	26
2.1.3. Davranışsal Öğe.....	26

2.2. TUTUM DAVRANIŞ İLİŞKİSİ 27

2.2.1. Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutum	28
2.2.2. Beden Eğitimi ve Spora Yönelik Tutum Çalışmaları	29

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM MOTİVASYON KAVRAMI VE TANIMI

3.1. MOTİVASYON TANIMI	31
3.2. AKADEMİK BAŞARI VE MOTİVASYON.....	32

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM GEREÇ VE YÖNTEM

4.1. GENEL PROTOKOL.....	35
4.2. ARAŞTIRMANIN EVRENİ.....	35
4.3. ARAŞTIRMA GRUBU.....	35
4.4. VERİ TOPLAMA ARAÇLARI.....	36
4.4.1. Kişisel Bilgi Formu.....	36
4.4.2. Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeği	36
4.4.3. Akademik Motivasyon Ölçeği (Ams).....	36
4.5. ENVANTERİN UYGULANMASI.....	37
4.5.1. İstatistiksel analiz.....	37

BEŞİNCİ BÖLÜM BULGULAR

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER.....	53
EKLER.....	63
KAYNAKÇA.....	73
DİZİN	82

TABLOLAR LİSTESİ

Sayfa

Tablo 5.1: Cinsiyet Değişkenine Göre Tutum Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılması	39
Tablo 5.2: Yaş Değişkenine Göre Tutum Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılması	39
Tablo 5.3: Sınıf Değişkenine Göre Tutum Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılması	39
Tablo 5.4: Not Ortalaması Değişkenine Göre Tutum Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılması	39
Tablo 5.5: Anne Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Tutum Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılması	40
Tablo 5.6: Baba Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Tutum Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılması	40
Tablo 5.7: Aylık Gelir Düzeyi Değişkenine Göre Tutum Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılması	41
Tablo 5.8: Okul Takımında Yer Alıp, Yer Almama Değişkenine Göre Tutum Ölçeği Toplam Puanlarının Karşılaştırılması.....	41
Tablo 5.9: Cinsiyet Değişkenine Göre Akademik Motivasyon Puanlarının Karşılaştırılması	42
Tablo 5.10: Yaş Değişkenine Göre Akademik Motivasyon Puanlarının Karşılaştırılması	43
Tablo 5.11: Sınıf Seviyesine Göre Akademik Motivasyon Puanlarının Karşılaştırılması	44
Tablo 5.12: Not Ortalamasına Göre Akademik Motivasyon Puanlarının Karşılaştırılması	45
Tablo 5.13: Anne Eğitim Düzeyine Göre Akademik Motivasyon Puanlarının Karşılaştırılması	46
Tablo 5.14: Baba Eğitim Düzeyine Göre Akademik Motivasyon Puanlarının Karşılaştırılması	47
Tablo 5.15: Aylık Gelir Düzeyine Göre Akademik Motivasyon Puanlarının Karşılaştırılması	48
Tablo 5.16: Okul Takımında Yer Alıp, Yer Almamasına Göre Akademik Motivasyon Puanlarının Karşılaştırılması	49

Tablo 5.17: Korelasyon - Beden Eğitimi Dersine Karşı Tutum İle Akademik Başarı
Motivasyonu ve Alt Boyutları Arasındaki İlişkinin Karşılaştırılması50

KISALTMALAR

AMS Akademik Motivasyon Ölçeği

MEB Milli Eğitim Bakanlığı

PİO Pansiyonlu İlköğretim Okulu

vd. ve diğerleri

vs. ve saire

YİBO Yatılı İlköğretim Bölge Okulu

TEZ METNİ

GİRİŞ

Eğitim bir ülkenin kalkınması açısından en önemli faktörlerden biri olarak karşımıza çıkmaktadır. Eğitimin genel amacı üretken bir birey yetiştirmektir. Bu doğrultuda öğrenci önce bireyselleştirilir yani kendi duygu ve düşüncelerini ifade edebilecek bir seviyeye getirilir ardından öğrenci toplumsallaştırılır. Toplumsallaştırmaktan kasıt milli değerler doğrultusunda o toplum kurallarına uyan bir birey yetiştirmektir. Bireyselleşen ve toplumsallaşan öğrenci üretken bir birey olarak karşımıza çıkacaktır.

Eğitimde fırsat eşitliği birçok alanda bireyin durumunda değişikliklere yol açabileceğinden diğerlerinden çok daha önemlidir. Eğitimde fırsat eşitliğinin tam olarak sağlanabilmesi gelir dağılımı, istihdam sorunları, bölgeler arası farklılıklar gibi çok temel sorunların çözümüne de katkı sunacaktır (İnan ve Demir, 2018: 339).

Beden eğitimi ve spor derslerinde amaç her çocuğun aynı seviyede yetiştirilmesinin aksine, çocuğu kendi yeteneklerine göre gelişip büyümesinin sağlanmasıdır. Beden eğitimi derslerinde çocukların beden ve ruh ihtiyaçlarına, ilgi ve yeteneklerine göre öğretim metodu ayarlanmalıdır (Şirinkan vd., 2008).

Beden eğitimi dersinin amacı düşünüldüğünde her şeyden önce sağlıklı bir birey yetiştirmek olduğu gerçeği aşikardır. Hareketli bir yaşamı alışkanlık haline getiren bir öğrenci beden eğitimi sayesinde hayatı boyunca hareketli bir yaşamı tercih edeceği düşünülmektedir. Böylelikle hızla gelişen teknoloji ve kalabalıklaşan toplumun oluşturduğu stresle başa çıkma oranı yükselecektir. Dolayısıyla beden eğitimi dersi öğrencinin fiziksel, fizyolojik, sosyal ve psikolojik gelişimine olumlu etki sağlayacaktır.

Beden eğitimi dersinin amacı düşünüldüğünde; dünyanın hızlı değişimi, teknolojinin ağır baskısı, çalışma ortamında ortaya çıkan sıkıntılar, iletişimde ortak dil kullanamama, tek düzelikte seyreden yaşam ve daha birçok etkenden kaynaklanan psikolojik sıkıntılara karşı beden eğitimi ve spor aktiviteleri kişinin hem fiziksel hem psikolojik açıdan rahatlamasını sağlayan faaliyet olarak değerlendirilir.

Öğrenci ve öğretmenin motivasyonunu artırmanın başlıca yolu beden eğitimi ve spor dersinin işleniş tercihidir. Öğrenci mutlu olduğu derse karşı motivasyonu artırırken

öğretmen ise dersin faydalı işlendiğini düşünürse motivasyonu artacaktır (Kangalgil, Hünük ve Demirhan, 2006).

Literatür taraması yapıldığında başarı ve tutum arasındaki ilişkiyi inceleyen birçok çalışmaya rastlamak mümkündür. Bu çalışmaların büyük bir çoğunluğunda derse karşı tutumu yüksek olan öğrencilerin akademik başarılarının da yüksek olduğu tespit edilmiştir (Peker ve Mirasyedioğlu 2003, Şen ve Koca 2005). Kişilerin günlük yaşamda da kendisine, etrafındaki bir nesneye ya da toplumu ilgilendiren konulara ve olaylara karşı birikimlerine, güdülenme düzeyine ve bilgi birikimlerine dayanarak bütünleştirdiği mental, duygusal ve davranışsal bir reaksiyon olarak da tanımlayabiliriz tutum kavramını (İnceoğlu 2004). Tutumlar güdüyü etkiler ve ikisi de direk olarak başarıya bağlıdır. (Yavuz 2004). Öğrencilerin bir derse karşı olumlu yöndeki tutum ve davranışlarıyla yine aynı derse ait başarısını inceleyen birçok çalışma da, öğrencilerin derse karşı olumlu tutum ve davranışları ile o derste sergilediği başarı düzeyi arasında pozitif bir eğilimin olduğu ortaya çıkmıştır (Peker ve Mirasyedioğlu 2003, Şen ve Koca 2005). Tutumlarımız organizmayı eyleme iten ve eylemlerimizi yönlendiren içsel uyarı durumu olan güdüyü etkiler ve her ikisi de doğrudan davranışlarımıza, organizmamızı hazır hale getiren iç, dış uyarıcı olan güdünün etkilediği başarı düzeyimizle ilişkilidir. Başarı, tutum ve güdünün ortak sonucudur (Yavuz 2004). Eğitim hayatları boyunca okullarda da öğrenciler derse, ders içeriğine, verilen ödevlere, öğretmenine, vs. karşı olumlu, olumsuz davranışlar oluşturabilirler. Bu konuda yapılan çalışmalarda da bunu görmekteyiz (Özmenteş 2006).

Beden eğitimi dersine karşı tutum ve davranışlarının olumlu olması, ders içeriğinin etkili ve verimli işlenmesini, dersin amaçlarına kolay ulaşımını, öğrencilerin yaşamlarının ilerleyen dönemlerinde yapacakları, katılacakları sporsal faaliyetlere isteyerek katılmalarını sağlar (Silverman ve Scrabis 2004).

Beden Eğitimi Derslerinin öğrencilerin fiziksel, fizyolojik, sosyolojik ve zihinsel gelişimlerine katkı sağladığı gerçeği birçok çalışma ile ortaya konulmuştur. Ancak bazı veli ve öğrencilerin zihninde Beden Eğitimi dersleri ve yönelinen sportif faaliyetlerin öğrencileri akademik başarıdan uzaklaştırdığına yönelik bir algı olduğu söylenebilir. Ancak toplumdaki birçok algının bilimsel gerçeklerle ortadan kalktığı veya değiştiği göz önünde tutulacak olursa öğrencilerin beden eğitimine karşı tutumları ile akademik

motivasyonları arasındaki ilişkinin ortaya konulmasının bilimsel açıdan önem arz ettiği söylenebilir. Yapılacak bu ve benzer çalışmalarla ortaya konulan sonuçlar, beden eğitimi dersi ve akademik motivasyon arasındaki ilişkiye bakarak insanların daha sübjektif değerlendirmeler yapacaklarına olanak sağlayacakları ifade edilebilir.

Bu bağlamda yatılı bölge ortaokullarında öğrenim gören öğrencilerin beden eğitimi dersine karşı tutumları ile akademik başarı motivasyonları arasındaki herhangi bir ilişkinin var olup olmadığının incelenmesi önem arz etmektedir.

Araştırmanın Önemi

Bu çalışmayla yatılı bölge ortaokullarında öğrenim gören öğrencilerin beden eğitimi dersine karşı tutumları ile akademik başarı motivasyonları arasındaki ilişki incelenip; spor yapan bireydeki bu düzeylerin saptanıp sporun etkisi araştırılmaktadır.. Araştırmanın sonraki çalışmalara ışık tutacak olması ve araştırma sonuçlarının uygulamaya aktarılmasının bu alandaki eksiklikleri giderebilecek olması bakımından da çalışma önemlidir.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı yatılı bölge ortaokullarında öğrenim gören öğrencilerin beden eğitimi dersine karşı tutumları ile akademik başarı motivasyonları arasındaki ilişkinin incelenmesidir ve sporun elde edilecek sonuçlara etkisinin araştırılmasıdır.

Problem Cümlesi

Yatılı bölge ortaokullarında öğrenim gören öğrencilerin beden eğitimi dersine karşı tutumları ile akademik başarı motivasyonları arasında herhangi bir ilişki, fark var mıdır?

Alt problemler

1. Yatılı bölge ortaokullarında öğrenim gören öğrencilerin cinsiyet değişkenine göre beden eğitimi dersine karşı tutumları arasında fark var mıdır?
2. Yatılı bölge ortaokullarında öğrenim gören öğrencilerin yaş değişkenine göre beden eğitimi dersine karşı tutumları arasında fark var mıdır?

3. Yatılı bölge ortaokullarında öğrenim gören öğrencilerin sınıf değişkenine göre beden eğitimi dersine karşı tutumları arasında fark var mıdır?
4. Yatılı bölge ortaokullarında öğrenim gören öğrencilerin not ortalaması değişkenine göre beden eğitimi dersine karşı tutumları arasında fark var mıdır?
5. Yatılı bölge ortaokullarında öğrenim gören öğrencilerin anne eğitim düzeyine göre beden eğitimi dersine karşı tutumları arasında fark var mıdır?
6. Yatılı bölge ortaokullarında öğrenim gören öğrencilerin baba eğitim düzeyi değişkenine göre beden eğitimi dersine karşı tutumları arasında fark var mıdır?
7. Yatılı bölge ortaokullarında öğrenim gören öğrencilerin aile aylık gelir düzeyi değişkenine göre beden eğitimi dersine karşı tutumları arasında fark var mıdır?
8. Yatılı bölge ortaokullarında öğrenim gören öğrencilerin okul takımında yer alıp yer almama değişkenine göre beden eğitimi dersine karşı tutumları arasında fark var mıdır?
9. Öğrencilerin cinsiyet değişkenleri ile ;
 - 9.a. Bilmeye yönelik içsel motivasyonları arasında farklılık var mıdır?
 - 9.b. Başarıya yönelik içsel motivasyonları arasında farklılık var mıdır?
 - 9.c. Uyarım yaşamaya yönelik içsel motivasyonları arasında farklılık var mıdır?
 - 9.d. İçe yansıyan dışsal motivasyonları arasında farklılık var mıdır?
 - 9.e. Dışsal motivasyon dışsal düzenleme motivasyonları arasında farklılık var mıdır?
 - 9.f. Belirlenmiş dışsal motivasyonları arasında farklılık var mıdır?
 - 9.g. Motivasyonsuzlukları arasında fark var mıdır?
10. Öğrencilerin yaş değişkeni ile;
 - 10.a. Bilmeye yönelik içsel motivasyonları arasında farklılık var mıdır?
 - 10.b. Başarıya yönelik içsel motivasyonları arasında farklılık var mıdır?
 - 10.c. Uyarım yaşamaya yönelik içsel motivasyonları arasında farklılık var mıdır?
 - 10.d. İçe yansıyan dışsal motivasyonları arasında farklılık var mıdır?

10.e. Dışsal motivasyon dışsal düzenleme motivasyonları arasında farklılık var mıdır?

10.f. Belirlenmiş dışsal motivasyonları arasında farklılık var mıdır?

10.g. Motivasyonsuzlukları arasında fark var mıdır?

11. Öğrencilerin sınıf seviyesi değişkeni ile;

11.a. Bilmeye yönelik içsel motivasyonları arasında farklılık var mıdır?

11.b. Başarıya yönelik içsel motivasyonları arasında farklılık var mıdır?

11.c. Uyarım yaşamaya yönelik içsel motivasyonları arasında farklılık var mıdır?

11.d. İçe yansıyan dışsal motivasyonları arasında farklılık var mıdır?

11.e. Dışsal motivasyon dışsal düzenleme motivasyonları arasında farklılık var mıdır?

11.f. Belirlenmiş dışsal motivasyonları arasında farklılık var mıdır?

11.g. Motivasyonsuzlukları arasında fark var mıdır?

12. Öğrencilerin not ortalaması değişkeni ile;

12.a. Bilmeye yönelik içsel motivasyonları arasında farklılık var mıdır?

12.b. Başarıya yönelik içsel motivasyonları arasında farklılık var mıdır?

12.c. Uyarım yaşamaya yönelik içsel motivasyonları arasında farklılık var mıdır?

12.d. İçe yansıyan dışsal motivasyonları arasında farklılık var mıdır?

12.e. Dışsal motivasyon dışsal düzenleme motivasyonları arasında farklılık var mıdır?

12.f. Belirlenmiş dışsal motivasyonları arasında farklılık var mıdır?

12.g. Motivasyonsuzlukları arasında fark var mıdır?

13. Öğrencilerin anne ve baba eğitim düzeyleri değişkeni ile;

13.a. Bilmeye yönelik içsel motivasyonları arasında farklılık var mıdır?

- 13.b. Başarıya yönelik içsel motivasyonları arasında farklılık var mıdır?
- 13.c. Uyarım yaşamaya yönelik içsel motivasyonları arasında farklılık var mıdır?
- 13.d. İçe yansıyan dışsal motivasyonları arasında farklılık var mıdır?
- 13.e. Dışsal motivasyon dışsal düzenleme motivasyonları arasında farklılık var mıdır?
- 13.f. Belirlenmiş dışsal motivasyonları arasında farklılık var mıdır?
- 13.g. Motivasyonsuzlukları arasında fark var mıdır?
14. Öğrencilerin aile aylık gelir düzeyi değişkeni ile;
- 14.a. Bilmeye yönelik içsel motivasyonları arasında farklılık var mıdır?
- 14.b. Başarıya yönelik içsel motivasyonları arasında farklılık var mıdır?
- 14.c. Uyarım yaşamaya yönelik içsel motivasyonları arasında farklılık var mıdır?
- 14.d. İçe yansıyan dışsal motivasyonları arasında farklılık var mıdır?
- 14.e. Dışsal motivasyon dışsal düzenleme motivasyonları arasında farklılık var mıdır?
- 14.f. Belirlenmiş dışsal motivasyonları arasında farklılık var mıdır?
- 14.g. Motivasyonsuzlukları arasında fark var mıdır?
15. Öğrencilerin okul takımında yer alıp yer almama değişkeni ile;
- 15.a. Bilmeye yönelik içsel motivasyonları arasında farklılık var mıdır?
- 15.b. Başarıya yönelik içsel motivasyonları arasında farklılık var mıdır?
- 15.c. Uyarım yaşamaya yönelik içsel motivasyonları arasında farklılık var mıdır?
- 15.d. İçe yansıyan dışsal motivasyonları arasında farklılık var mıdır?
- 15.e. Dışsal motivasyon dışsal düzenleme motivasyonları arasında farklılık var mıdır?

15.f. Belirlenmiş dışsal motivasyonları arasında farklılık var mıdır?

15.g. Motivasyonsuzlukları arasında fark var mıdır?

16. Yatılı bölge ortaokullarında öğrenim gören öğrencilerin beden eğitimi dersine karşı tutumları ile akademik başarı motivasyonu ve alt boyutları arasında ilişki var mıdır?

Hipotezler

1. Yatılı ilköğretim bölge okullarında öğrenim gören öğrencilerin cinsiyet değişkenine göre beden eğitimi dersine karşı tutumları arasında fark yoktur.
2. Yatılı ilköğretim bölge okullarında öğrenim gören öğrencilerin yaş değişkenine göre beden eğitimi dersine karşı tutumları arasında fark yoktur.
3. Yatılı ilköğretim bölge okullarında öğrenim gören öğrencilerin sınıf seviyesi değişkenine göre beden eğitimi dersine karşı tutumları arasında fark yoktur.
4. Yatılı ilköğretim bölge okullarında öğrenim gören öğrencilerin not ortalaması değişkenine göre beden eğitimi dersine karşı tutumları arasında fark yoktur.
5. Yatılı ilköğretim bölge okullarında öğrenim gören öğrencilerin anne eğitim düzeyi değişkenine göre beden eğitimi dersine karşı tutumları arasında fark yoktur.
6. Yatılı ilköğretim bölge okullarında öğrenim gören öğrencilerin baba eğitim düzeyi değişkenine göre beden eğitimi dersine karşı tutumları arasında fark yoktur.
7. Yatılı ilköğretim bölge okullarında öğrenim gören öğrencilerin aylık gelir düzeyi değişkenine göre beden eğitimi dersine karşı tutumları arasında fark yoktur.
8. Yatılı ilköğretim bölge okullarında öğrenim gören öğrencilerin okul takımında yer alıp yer almama değişkenine göre beden eğitimi dersine karşı tutumları arasında fark yoktur.
9. Yatılı ilköğretim bölge okullarında öğrenim gören öğrencilerin cinsiyet değişkenine göre akademik motivasyon düzeyi arasında fark yoktur.
10. Yatılı ilköğretim bölge okullarında öğrenim gören öğrencilerin yaş değişkenine göre akademik motivasyon alt boyut düzeyleri arasında fark yoktur.
11. Yatılı ilköğretim bölge okullarında öğrenim gören öğrencilerin sınıf seviyesi değişkenine göre akademik motivasyon alt boyutları olan başarıya yönelik içsel motivasyon ve motivasyonsuzluk düzeylerinde anlamlı bir fark yoktur.

12. Yatılı ilköğretim bölge okullarında öğrenim gören öğrencilerin not ortalaması değişkenine göre akademik motivasyon alt boyutları arasında anlamlı bir fark yoktur.
13. Yatılı ilköğretim bölge okullarında öğrenim gören öğrencilerin anne eğitim düzeyi değişkenine göre akademik motivasyon alt boyutları arasında anlamlı bir fark yoktur.
14. Yatılı ilköğretim bölge okullarında öğrenim gören öğrencilerin baba eğitim düzeyi değişkenine göre akademik motivasyon alt boyutu olan dışsal motivasyon dışsal düzenleme puanında anlamlı bir fark yoktur.
15. Yatılı ilköğretim bölge okullarında öğrenim gören öğrencilerin aylık gelir düzeyi değişkenine göre akademik motivasyon alt boyutları olan içe yansıyan dışsal motivasyon ve dışsal motivasyon dışsal düzenleme puanlarında anlamlı bir fark yoktur.
16. Yatılı ilköğretim bölge okullarında öğrenim gören öğrencilerin okul takımında yer alıp, yer almama değişkenine göre akademik motivasyon alt boyutları olan içsel motivasyon, dışsal motivasyon ve motivasyonsuzluk puanlarında anlamlı bir fark yoktur.
17. Yatılı ilköğretim bölge okullarında öğrenim gören öğrencilerin beden eğitimi dersine karşı tutumları ile akademik başarı motivasyonu alt boyutlarından içsel ve dışsal motivasyonları arasında doğrusal, farklı şiddetlerde ve anlamlı bir farklılık yoktur.

Araştırmanın Varsayımları

Bu çalışmaya katılan tüm öğrencilerin kişisel bilgi formuna, beden eğitimi dersi tutum ölçeği ve akademik motivasyon ölçeğine objektif bir şekilde cevap verdikleri varsayılmıştır.

Kişisel bilgi formu ve ölçeklerden elde edilen bilgiler araştırmanın amaçları doğrultusundadır.

Seçilen örneklemin araştırmanın evrenini temsil etme özelliğine sahip olduğu temel varsayımlar olarak kabul edilmiştir.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırma 2018-2019 eğitim öğretim yılıyla sınırlandırılmıştır.

Bu araştırmada Bitlis ili Hizan ilçesi Gayda Yatılı Bölge ve Merkez Yatılı Bölge Ortaokullarında öğrenim gören 422 öğrencinin görüşlerine başvurulmuştur.

Bu araştırmada öğrencilerin beden eğitimi dersine tutumları ile akademik başarı motivasyonları “Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeği” ve “Akademik Başarı Motivasyon Ölçeği”nin ölçtüğü puanlarla sınırlandırılmıştır.

BİRİNCİ BÖLÜM

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR KAVRAMINA İLİŞKİN GENEL BİLGİLER

1.1. BEDEN EĞİTİMİ VE SPORUN TANIMI, ÖNEMİ VE FAYDALARI

1.1.1. Beden Eğitiminin Tanımı

Beden Eğitimi; Millî Eğitimin temel hedefleri doğrultusunda katılanların fiziksel, ruhsal, bilişsel, duygusal ve sosyal anlamdaki gelişimlerini tamamlamaktır. Çocukların, ergenlerin, gençlerin içinde yaşadıkları toplumun örf adetlerine uygun davranması, karşılıklı ilişkilerinin iyi örneğinin verilmesi adına hümanist, bireye saygılı, ahlaklı davranması, çalışkan, yapı itibariyle her yönden sağlıklı olmasıyla bağlantılıdır. Beden eğitimi, katılanların kişiliklerini bulması sosyal ilişkiler kurabilmesi doğru bir hedef doğrultusunda ilerlemesinde aktif rol oynamaktadır (Aracı, 2004).

Geçmiş dönemlerden günümüze doğru Beden eğitimi tanımları gözden geçirildiğinde önemli referanslardan birisi Williams'dır. Williams'a göre beden eğitimi; "insanların belirli seçilmiş türdeki fiziksel aktivitelerinin toplamıdır." (Williams'dan aktaran Kalemoglu, 2011). Başka bir tanımda beden eğitimi; "insan hareketleri yoluyla ve insan hareketleri tarafından eğitim" olarak tanımlanmıştır (Kalemoglu, 2011).

Streit beden eğitimini; kişinin davranış, gelişme ve büyüme biçimine göre seçtiği ve fiziksel faaliyetlerin hareket yoluyla sağlandığı bir eğitim olarak tanımlamaktadır (Streit'ten aktaran Çoban & Ünveren, 2007).

Beden eğitimi, fiziksel aktivitelere katılma yoluyla ve bireyin beden eğitiminin amaçlarıyla paralel olarak (zihinsel, sosyal, duygusal, bedensel) değişiklik oluşturma aşamasıdır. "Hareket yoluyla öğrenme" ve "hareket etmeyi öğrenme" eğitimin diğer alanlarından farklı olarak beden eğitiminde vardır. Bireyin bedenini en etkili ve verimli şekilde beden eğitimi dersleri aracılığıyla öğretmek beden eğitiminde temel amaçtır. Hareket vasıtasıyla öğrenmek öğrencilere zihinsel, sosyal ve duygusal yönden pozitif katkı sağlamayı esas alır (Tamer & Pulur, 2001).

Beden Eğitimi, spor, oyun, jimnastik faaliyetlerini içine alan kişileri beden, fikir ve ruhen geliştiren en çok yararı en az yorgunlukla sağlayan bir bilimdir (Açak, 2006: 9).

Beden eğitimi ve spor derslerinde ulaşılmak istenen hedef her öğrencinin aynı düzeyde geliştirilmesi, yetiştirilmesi değil, her öğrencinin ayrı ayrı ilgisine, isteğine,

yeteneğine ve zeka gelişimine göre gelişim gösterebilmesinin sağlanması ve bu noktada gerekli fiziksel aktivitelerin uygulanması ve ona göre değerlendirilmesidir. Beden eğitimi derslerinde yaptırılacak fiziksel aktiviteler kalıplaşmış birtakım yöntemlere göre değil, çağdaş eğitim anlayışı çerçevesinde öğrencilerin beden ve ruh sağlığını bütünleyen, öğrencinin fiziksel, zihinsel ve duyuşsal ihtiyaçlarına cevap verebilen, ilgisine, isteğine ve yeteneklerine göre belirlenmeli ve uygulanmalıdır (Şirinkan, Çalışkan, Gündoğdu, Bay & Kürkcü, 2008).

Yapılan tüm bu tanımlamalar neticesinde beden eğitimi, yalnız fiziksel aktiviteler (vücut geliştirme, spor vb.) ile sınırlı kalmayıp aynı zamanda çeşitli becerilerin kazanıldığı, grupta yapılan etkinliklerde eğlendiği, sağlıklı yaşamla ilgili bilgilerin verildiği, zihinsel, duygusal ve sosyal gelişimin sağlandığı etkinlikler bütünü olarak ortaya çıkmaktadır (Güllü, 2007).

1.1.2. Sporun Tanımı

Spor kelimesi, İngiltere soylularının konuştuğu dilden alınmıştır. Spor kelimesi, Latince disportarc kelimesinden gelip anlam olarak hareket halinde olup taşıma ile alıp götürme anlamında kullanılmaktadır. 17. yüzyıldan günümüze değin ilk hecesi aşınarak "Sport" halini almıştır. 18. Yüzyıldan itibaren ise İngiltere’de fiziksel aktivitelerin performans, rekabet ve rekor prensiplerini de kapsayan bir şekilde gelişmiştir (Yönel, 2018: 16). Spor, temelinde insanın sağlıklı ve dinç kalmak, hoş vakit geçirerek eğlenmek ve zamanını verimli değerlendirmek için gerçekleştirdiği bir davranış şeklidir (Ekmekçi vd., 2013: 95).

Günümüzde spor eğitim aracı olarak kullanılmakta olup, her kesim tarafından benimsenmektedir. Spor, toplumun davranışsal yaşamına farklı açılardan etki etmektedir (Mavi ve Tuncel, 2012: 125). Spor, insanın doğasında bulunan gerginliğe, olumlu açıdan etkileşim sağlamakta, saldırganlık içgüdüsünün kontrol altına alınmasına sağlıklı bir ortam oluşmasına olanak sağlamaktadır.. Sosyal bilimlerle uğraşanlar ve psikologların tanımında spor, insanın topluma uyumuna katkı sağlamakta, bireylerin ruh ve beden sağlıklarını güven altına almaktadır. 20. Yüzyılda yaşam şartlarının zorluğundan

kaynaklanan toplum yapısının günlük yaşayışında, bireylerin negatifliklerini, gerginliklerini atmasının en iyi yolu spordur (Bingöl, 2010: 4).

Spor, toplumsal yaşantının vazgeçilmez bir kavramıdır. Spor, tüm dünyada ve her zaman diliminde önemli görülen bir olgudur. Sporsal faaliyetler, bireylerin; bedensel, bilişsel, sosyal, kültürel ve zihinsel gelişimlerine yarar sağlayarak topluma sağlıklı kuşaklar kazandırma amacını taşımaktadır (Tosun vd., 2015: 2). Beden eğitimi ise; oyun, cimnastik ve spor vb. eğitici tüm bedensel faaliyetleri içine alan kapsamlı bir kavramdır. Beden eğitimi ve spor faaliyetleri; sağlık, performans, özgüven, bireyler arası ilişkiler ve aktif yaşam tarzına katkı sağlamaktadır. Beden eğitimi ve spor, bireyin iradesinin güçlenerek, kendine güven duymasına katkıda bulunarak bireyin kişiliğinin oluşmasına olumlu yönde katkı sağlar (Güven ve Öncü, 2006: 82).

Spor, tüm dünyadaki insanlar için sosyal, kültürel ve ekonomik olarak büyük öneme sahiptir. İnsanların sosyalleşmesi için önemli fırsatlar ortaya çıkarır (Schulenkorf ve Frawley, 2016: 5). Spor faaliyetleri toplumu oluşturan her yaştan bireyin farklı spor ortamlarına, branşlarına katılımları ile gerçekleşen bir olgudur. Spor insanın günlük yaşantısında çokça duyulan bir kelimedir. Canlı olmanın en temel belirtisi harekettir. Spor, birçok açıdan kitlesel bir eğitim aracıdır. Spor, insan vücudunu fizikî açıdan geliştirdiği gibi karakterini, benliğini ve davranış özelliklerini de kazanmasını sağlayan araçlardan birisidir (Çelik ve Şahin, 2013: 469). Ayrıca spor insan bilme faaliyetlerinin bir yönüdür. Bu faaliyetlerin çok yönlü ve daha renkli hale gelmesi yeni ve farklı spor modellerinin ortaya çıkmasına neden olmuştur (Şahin, 2009: 21).

1.1.3. Beden Eğitimi ve Sporun Önemi

Beden eğitimi dersi ve spor, bireyin beden ve ruh sağlığını, fiziksel yeteneklerini geliştirme amacı taşıyan, motivasyon etkililiğinin artırılması, milli ve manevi açıdan, duygu düşünce, davranışların sergilenmesinde doğrudan insan varlığı ile ilgili olan bir faaliyetler bütünüdür.

İnsanların zihinsel, duyuşsal gelişimleriyle birlikte fiziksel gelişimlerinin dengeli ve birbiriyle paralel olması, bu paralellikle beraber beden eğitimi ve spor aktivitelerine aktif katılım sağlamaları, neticesinde sahip oldukları başarılar sonucunda

ülkelerinin misyonunu, vizyonunun tanıtımını yapmaları buna bağılı olarak da daha aydınlık, daha refah, daha sağılıklı, dengeli, verimli ve daha huzurlu bir şekilde yaşamlarını sürdürmelerinde beden eğitimi ve spor dersi önemli bir yerdedir (İnal 2003).

Bireylerin oluşturduğu toplum yapısında özellikle genç nüfusun beden ve ruh sağılığının eğitilerek iyileştirilmesi, geliştirilmesi, kaliteli insan gücü verimliliğinin elde edilebilmesi için hareket unsurunun her türünü kapsayan beden eğitimi ve spor eğitimi toplum yapısının sağılıklı olması ve mutluluğunun bir amacı durumundadır.

Spor ise, insanın doğal çevresini insani çevre haline çevirirken kazandığı davranışsal kazanımları geliştiren, temel kurallar çerçevesinde, bireysel ya da toplu biçimde bireyi sosyalleştirerek, toplumla özdeşleştiren bir kavramdır (Yönel, 2018: 16). Özellikle çocukluk çağı dönemlerinde yaşanan obezite sorunun son yıllarda önemli ölçüde artmasından dolayı, spora katılımın artırılmasıyla ortaya çıkan sorunlar çözümlenebilecektir. Benzer şekilde, sporun; çocuk ve yetişkin sağılığı üzerinde, ayrıca yaşam boyu sağılık davranışları üzerinde yaygın etkisinin olması spor'un ve spor yapmanın önemini gösterir (Coppinger, 2017: 36).

Spor günümüzde insan yaşamı açısından büyük önem taşımaktadır. Hareketsizliğin oluşturduğu hastalıklarda ve vücut bozukluklarında spor ve egzersiz faaliyetleri tedavi aracı olarak değerlendirilmektedir (Aslan, 2015: 53). Spor; sürdürülebilir kalkınmanın ana unsuru olan bireyin, ruh ve beden sağılığına katkı sağılayan temel faktörlerden birisidir. Diğer açıdan, küresel olarak önemli bir eğitim ve toplumsallaşma aracı olarak değerlendirilmektedir (Şimşek, 2018: 4). Spor; fiziksel, bilişsel, sosyal ve duygusal gelişimini tamamlayan nitelikli bireylerin yetiştirilmesinde önemli bir unsur olmakla birlikte, bireyin yaşamını kolaylaştırıcı ve tamamlayıcı bir unsur olarak ta görülmektedir. Bu açıdan, spor ve sportif faaliyetlerin devamlılığının sağılanması kapsamında değerlendirilerek birey yaşamındaki önemi yaygınlaştırılmaktadır (Koçak vd., 2013: 114). Sporun birey yaşamına girmesi ile birlikte, okullarda spor dersleri ve beden eğitimi, fiziksel faaliyetlerin günlük yaşamdaki kullanımı ve sağılık amaçlı çeşitli uygulamalar olarak görülmektedir. Boş zaman değerlendirmede önemli bir araç olarak değerlendirilen spor, teknolojik gelişmelerle paralel olarak geniş kitlelere yayılmaktadır (Ekmekçi vd., 2013: 96).

Spor, sanayi devrimi sonrası artan kentleşme ve serbest zaman gibi toplumsal değişimlere bağlı olarak yeni boyutlar kazanmıştır. Spor bugün, bireylerin beden, ruh ve zihinsel gelişimlerini sağlamakta olan bir bilim durumundadır. Özellikle sağlıkla ilgili faydalarıyla birlikte toplumsal iyi olma halinin temel faktörlerinden birisi olan spor, günümüz toplumlarının sıklıkla kullandığı araçlardan olmuştur. Sosyal birlik ve beraberliğin oluşturulması, toplumsal yardımlaşma ve dayanışmanın kurulmasında spor önemli bir misyon oluşturmaktadır (Atalay vd., 2014: 17). Kültürel faaliyetlerin yanı sıra sportif faaliyetlerin de bireyleri günlük yaşama psikolojik olarak adapte ettiği görülmektedir (Ekmekçi vd., 2013: 91). Küreselleşme olgusunun tüm dünyada meydana getirdiği gerçekçi dönüşümlerden etkilenen ve aynı zamanda küreselleşme dinamiklerinin yeniden üretiminde önemli rol oynayan ekonomik, politik, kültürel ve teknolojik bir araç olarak spor fenomeni, dünya ekonomisinde etkili bir yere sahiptir (Bulmuş, 2018: 1).

Bedensel ve zihinsel güçlerini kullanarak hayatlarını devam ettiren insanların hayatları içinde beden eğitimi aynı oranda geçerli ve önemlidir. Aynı zamanda beden eğitimi zihinsel, bedensel fonksiyonların gelişmesinde önemli bir araçtır. Ayrıca, bugün her insanın güzel bir vücut görünüşüne ihtiyacı vardır. Bu durum ayrıca bayanlar arasında daha yaygın bir ihtiyaç olmuştur. Erkeklerde de bu duygu azımsanmayacak boyuttadır ve bu durumun sağlanmasında sporun önemi büyüktür (Tosunoğlu, 2008: 16). Fiziksel ve bilişsel alanlarının iyileştirilmesi ile sağlıklı yaşam standartlarını yakalama ve dengeli beslenme gibi özellikleri yer yer sporsal faaliyetlerle karşılama durumu vardır. Spor bireyin iradesini güçlendirerek, bireysel özgüvenini sağlamlaştırmaya ve kişiliğinin oluşmasına katkı sağlamaktadır. Bireysel özgüvenin sağlanması başarı açısından önemli bir şarttır (Tosun vd., 2015: 2).

1.1.4. Beden Eğitiminin Gelişime Etkisi

1.1.4.1. Beden Eğitiminin Fiziksel Gelişime Etkisi

Gelişim deyince akla gelen, çocuğun doğuşundan olgunlaşmaya kadar ve hatta ölüncüye kadar ki olan süre de anatomik, fizyolojik, psikolojik ve motorsal evrelerde ki değişimler olarak ifade edilmektedir. İnsanın doğumuyla başlayan süreçle gelişimine

kadar olan süreçte ortalama 20 yıl geçer. Gelişim sadece boy uzaması ve kilo fazlalaşması değildir. Birbirinden çok farklı şekil değişkenliğini, organların düzeni, aynı zamanda olgunlaşma ve gerilemeyi de ifade etmektedir (Güneş, 2004).

Beden eğitimi, bedendeki çeşitli organik sistemleri geliştirerek bireyde fiziksel kuvveti arttıran aktivite programlarını içerir. Bu da dayanıklılığı ve sakatlıklara karşı korunmayı artırır. Beden Eğitimi ile birey daha aktif olacak, bedenindeki organik sistemler yeterli seviyede gelişince de insan daha sağlıklı olacaktır. Buradaki organik kavramı, insan bedeninin sindirim, dolaşım, boşaltım, vücut ısısının korunması ve solunum sistemlerini açıklamaktadır. Bir yere tırmanma, koşma, atma, sıçrama, ağırlık taşıma, atlama gibi faaliyetler bu sistemlerin aktif ve etkili bir şekilde uygulanmasını yardımcı olacaktır (İmamoğlu, 2011). Beden eğitimi ve spor aktiviteleri çocuk ve gençlerin fiziksel sistemlerinin gelişimine katkıda bulunmasının yanında, orantılı ve sağlıklı bir fiziksel yapıya ulaşmalarını da sağlar. Sağlıklı fiziksel gelişim sadece bedenin boy ve ağırlık olarak gelişimini değil, alt sistemlerinde sağlıklı büyümesi ve gelişmesini kapsar. Çocuk ve gençlerin sağlıklı bireyler olarak yetişmesini ve gelişmesini sağlamak diğer disiplinlerin olduğu kadar beden eğitiminin de amaçları arasındadır (Gökmen ve ark."danakt. Yağcı, 2012). Aracı"ya (2001) göre beden eğitimi; eğitim sürecinde fiziksel gelişime katkısı olan tek ders olarak karşımıza çıkmaktadır. İnsan vücudunun yapısında yer alan hareket ve hareket sisteminin temelini aktif olarak kaslar, pasif olarak kemikler oluşturmaktadır. Bedensel hareketlilik, düzenli yapılan aktiviteler bu temel yapıların daha güçlü olmasına yardımcı olarak bireyin fiziksel uyum kapasitesini ve dayanıklılığını arttırmaktadır.

1.1.4.2. Beden Eğitiminin Psikomotor Gelişime Etkisi

Aracı"ya (2001) göre Psikomotor gelişim, sinir kas koordinasyonun gelişimine bağlı olarak, vücut kontrolü anlamına gelmektedir. Vücut kontrolünü oluşturan temel hareketler olarak nitelendirdiğimiz; yürüme, koşma, sıçrama, tırmanma, yakalama gibi temel hareketleri içermektedir (Gallahue'den akt. Aracı, 2001). Temel becerilerin gelişimi bireyin hızı, kuvveti, dayanıklılığı, esnekliği, denge, koordinasyon, anatomik

yapısı, ağırlık gibi fiziksel belirleyici unsurların yanında zihinsel ve duygusal özelliklerle de ilgilidir.

Tamer ve Pulur'a (2001) göre beden eğitimi çocuk ve gençlerin Psiko-motor gelişimini amaçlayan bir alandır. Psiko-motor beceriler kazandırılırken yapılan faaliyetlerle kişi aynı zamanda sporsal kabiliyetler de kazanmaktadır. Bu hedefe ulaşmak ve spor kabiliyetleri kazandırmanın genel ve özel uygulamaları vardır. Vücut kontrolü ve koordinasyonu Psiko-motor gelişim olarak tanımlanabilir. Bu anlamda gelişen birey daha kolay, zarif ve verimli yaşam sürebilir. Psiko-motor gelişim, özellikle jimnastik, dans ve farklı spor aktiviteleri ile bağlantılıdır. Farklı ve özel hareketler psiko motor gelişimine katkı sağlar. Bu hareketler spor branşlarına göre farklılıklar gösterir.

Beden Eğitimi eğitim öğretim programlarının temelinde, programın içeriğinde yer alan kazanımların, becerilerin geliştirilmesi yer almaktadır. Bireyin bütün olarak gelişimine katkıda bulunmak için özel becerilerinin geliştirilmesi gerekmektedir. Becerileri gelişmiş birey, sosyal ve sportif etkinliklere daha fazla katılacak ve gruplara uyumu kolaylaşacaktır (Bucher'den akt. Arıcı, 2001).

1.1.4.3. Beden Eğitiminin Zihinsel Gelişime Etkisi

Arıcı (2001), Eğitimin tüm disiplinlerinde olduğu gibi ön görü ve bilgi birikimi beden eğitiminin öneminin kavranmasını sağlar. Sağlıklı öngöründe bulunmak bilginin elde edilmesi ve işlenerek hayata uyarlanması zihinsel kapasite ve gelişimin temelini oluşturur. Zihinsel kapasite olay ve durumları doğru değerlendirme, yorumlama ve sonuç çıkarmada kullanılır. Bu zihinsel becerileri ortaya koyabilmek eğitimle mümkündür. Eğitilmiş birey düşünen bireydir. Zihinsel gelişim süreci yalnızca akıl yürütme süreci olarak değil tüm organizmanın katıldığı bir süreç olarak değerlendirilmelidir.

İmamoğlu'na (2011) göre beden eğitimi derslerinde etkinlikler yolu ile aktif öğrenme sağlanmaktadır. Anlık değişen durumlara göre davranış geliştirme zorunluluğu karşısında düşünme, durum analizi, çözüm geliştirme ve uygulama kararı alma ve kontrol etme gibi temel zihinsel beceriler gelişir. Fiziksel aktiviteler aracılığı ile öğrenciler, sağlıklı olmanın, vücutlarını kontrollü hareket ettirebilmenin ve alıştırma prensiplerinin hayatlarındaki önemini kavrayarak bu prensiplerin nasıl geliştirilerek korunduğunu

öğrenirler. Yine öğrenciler beden eğitimi dersi aracılığıyla zayıf ve güçlü yönlerini tanıma imkanı bulurlar.

Birey beden eğitimi aktiviteleri aracılığı ile hareketin sağlıklı yaşamdaki önemini kavrar. Bedensel, zihinsel ve ruhsal gelişim konuları ile dengeli ve sağlıklı sosyal ilişkiler geliştirme, demokratikleşme, toplumsal ve evrensel değerleri kabullenme ve saygı duyma gibi konularda bilgi edinir. İnsan hareketinin doğası, beden eğitimi ve spor aktivitelerinin büyüme, gelişme ve değişme üzerine etkileri konusunda bilgi birikimi sağlar. Bu alanlarla ilgili bilgi birikimine sahip bireylerden oluşan toplumlar daha sağlıklı ve mutlu toplumlar olacaktır (Arıcı 2001).

1.2. YATILI BÖLGE ORTAOKULLARI HAKKINDA GENEL BİLGİLER

YİBO, 1739 Sayılı Milli Eğitim Temel Kanununun 25. ve 222 Sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanununun 9. maddelerine göre nüfusun az veya dağınık olduğu yerlerde; köyler gruplaştırılarak, merkezi durumda olan veya durumu uygun bulunan köylerde ilköğretim bölge okulları ve bunlara bağlı pansiyonlar, gruplaştırmanın mümkün olmadığı yerlerde ise YİBO'lar veya gezici okullar açılabilir. Gezici okullarda gezici öğretmenler görevlendirilir. Bu okullarda yetiştirici sınıflar ve kurslar da açılabilir. Şehir ve kasabalarda, gereksinime göre yatılı veya pansiyonlu okullar kurulabilir şeklinde düzenlenmiştir (İlköğretim ve Eğitim Kanunu, 1961).

27.08.2003 tarih ve 25212 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan MEB ilköğretim kurumları yönetmeliği YİBO'lara öğrenci kaydı ile ilgili 22. maddesinin "b" bendine göre (Değişik madde: 02.05.2006–26156 S.R.G Yön/11.mad); Okulu bulunmayan, öğrenci yetersizliği nedeniyle okulu kapatılan yerleşim birimlerindeki öğrenciler ile birleştirilmiş sınıfları bulunan okullarda 5. sınıfı tamamlayan ve taşınmalı ilköğretim kapsamına alınamayan zorunlu eğitim çağındaki öğrenciler de YİBO'lara alınırlar. Bulunduğu ilde YİBO bulunmayan öğrenciler, kontenjanlarının bulunması durumunda diğer illerdeki YİBO'lara yerleştirilir (MEB İlköğretim Kurumları Yönetmeliği, 2003).

MEB ilköğretim kurumları yönetmeliğine göre; YİBO; nüfusu az ve dağınık yerleşim birimlerinde aynı yönetim altında kurulan, sekiz yıllık parasız yatılı ilköğretim kurumunu, Pansiyonlu İlköğretim Okulu (PİO); merkezi durumda olan yerleşim

birimlerinde öğrencilerin parasız yatılı ve gündüzlü olarak eğitim-öğretim görmeleri için açılan ilköğretim kurumları olarak tanımlanmaktadır (Yatılı İlköğretim Bölge Okulları ve Pansiyonlu İlköğretim Okulları Yönetici Klavuz Kitabı).

Türkiye genelinde 2004–2005 eğitim öğretim yılında 280 PİO’da 147632 öğrenci, 299 YİBO’da 142788 öğrencinin bulunduğu saptanmıştır (MEB İstatistikleri 2004–2005). MEB Yayınlar Dairesi Başkanlığı kaynaklı bilgiye göre 2004–2005 eğitim öğretim yılında Türkiye genelindeki toplam 35581 okul mevcut iken ilköğretim öğrencisi sayısının ise 10565389 olduğu tespit edilmiştir (Eğitimde Değişim Yılları 2003–2005).

Türkiye genelindeki 603 YİBO’da toplam 267516 öğrenci ve yine Türkiye genelinde tüm ilköğretim okullarındaki toplam 34093 okulda 10870570 ilköğretim öğrencisinin eğitim-öğretim gördüğü tespit edilmiştir (Milli Eğitim İstatistikleri Örgün Eğitim 2007–2008).

1.3. EĞİTİM VE BEDEN EĞİTİMİ

Eğitim İngilizcede “Education” kavramı ile ifade edilir. Bu kavram Latince’den türemiş olmakla beraber, temelinde iki farklı olguyu barındırmaktadır: Bunlardan ilki olan Educare, talim terbiye eğitmek anlamı taşırken; Educere ise bir şeye doğru yönelmek, bir şeye yükseltmek, çıkarmak, ulaştırmak anlamlarına gelmektedir (Alova & Karaağaç, 1995:194). Arapça temelli “talim ve terbiye” ve “maarif” sözcükleri Türkçedeki “eğitim” kelimesiyle aynı anlama gelmektedir (Gökdoğan, 2011).

Eğitim genel olarak toplumun yansımalarını ifade eder. Toplumlar zamanla değişim, yenilik içerisine girdiklerinde, reformcular eğitim sisteminde de değişime, yeniliğe çağırırlar. Eğitilecek kişilerin neyi bilip neyi yapabilmeleri gerektiği ile ilgili yeni kıstaslar belirlenir(Lund & Fortman;2002). Rönesansın ortaya çıkmaya başlamasıyla değişiklikler eğitime yansımıştır. Geçmişten bugüne Descartes (1596-1650), Johan F. Herbart (1776-1841), John Dewey (1859 - 1952), John Lock (1632-1704), Johan Basedow (1724-1790), Jean Jacque Rousseau (1712-1786), Pestolazzi (1746-1827) ve diğer bilim adamları bu alanda çeşitli araştırmalar yaparak, mevcut eğitim sistemimizin temelini oluşturulmasına hizmet etmişlerdir (Balyan, 2009).

Ozankaya (1975), yaptığı tanımlamada eğitimi; toplumdaki genç üyelerin var olan ekine yetişkin bireylerin bilinçli, sistemli, amaçlı şekilde hazırlanması olarak ifade etmiştir.

Diğer bir kaynakta yapılan tanımda eğitim, insanoğlunun doğum ile ölüm arasında yaşadığı bir aşamadır. Bahsi geçen aşamada kişilere kapsamlı değer, tutum, beceri ve bilgi kazandırılır. Bireyin bu kazandıkları fark edilebilen davranış değişiklikleri sağlamaktadır (Erden & Fidan, 1998: 12).

Eğitimin tanımlarında dikkat çeken özellikler aşağıda belirtilmektedir:

- Davranış değiştirme sürecini istendik ve kasıtlı yönde gerçekleştirir.
- Kültürlenmedir.
- Kişinin yaşantısı yoluyla gerçekleşir.
- Sosyalleştirmeyi amaçlayan bir olgudur.
- Toplumsal bir olgudur.
- Sistemdir.

Öğretimin en önemli ögesi olan öğrenci, eğitime gereksinim duyan ve bu gereksinimini eğitim kurumlarıyla gideren kişidir (Harmandar, 2004). Ortaöğretim ise Teknik, mesleki ve genel öğretim kurumlarından oluşan, en az üç yıllık eğitim veren temel eğitime dayalı öğretim sistemidir (Taşdemir, Baloğlu & Topcan, 2000: 40).

1.3.1. Beden Eğitiminin Genel Amaçları

Türk eğitim sistemine baktığımızda; Türk Milli Eğitim, Milli Eğitim Temel Kanunu, Anayasa ve Atatürk İlkeleri ve Devrimlerinin hedeflerine paralel olarak, genel eğitimle bütünleşen ve genel eğitimin tamamlayıcısı beden eğitimi insanın kişiliğinin eğitiminin sağlanması olarak da tanımlanabilir. Aynı zamanda, öğrencilerin düzeylerine bakıldığında, beden eğitimi demokratik hayatın temel esaslarını, milli kültür değerlerini benimseyen, yaratıcı ve üretken, yapıcı, iyi ahlaklı, mutlu ve toplumsal yönden sağlıklı bireylerin yetişmesine olanak vermektedir (MEB, 1995).

Milli Eğitim Bakanlığının son zamanlarda ilköğretim ve ortaöğretim için yayınladığı ve beden eğitimi derslerini ve bu derslerin amaçlarını belirten yayınlar ortaya

koyması beden eğitiminin gelişimi ve amacına ulaşması için oldukça önemli bir husustur. Kapsamlı bir şekilde tekrar düzenlenmesi, detaylandırılması gereken Milli Eğitim Bakanlığının belirlediği 18 hedef aşağıda yer almaktadır:

1. Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve bazı eğitimcilerin Beden Eğitimi ve Spor Dersi hakkında ortaya koydukları sözlerin önemine değinilmesi,
2. Milli bayram ve törenlerin önemini kavramak ve milli bayram ve törenlere olan katılımı artırmak,
3. Demokratik yaşama uyum sağlayabilmek için alışkanlık ve tavırlar kazanma,
4. İlk yardım ile temel sağlık kuralları hakkında alışkanlık, tavır, beceri ve bilgi kazanma,
5. Spor etkinliklerinin daha fazla ciddiye alınarak beden eğitimi ve sporun önemini, spor faaliyetlerinin etkinliğini kavramak,
6. Haksızlık ve hileleri kabul etmeme, kazananı takdir etme, kaybetmeyi doğal karşılama, dostça yarışma ve oynama,
7. Doğadan spor amaçlı faydalanabilme, güneş ve temiz havadan yararlanabilme,
8. Birlikte hareket edebilme ve davranma alışkanlığı kazanabilme,
9. Liderlik yapabilme, lidere uyma, görev ve sorumluluk alma,
10. Çabuk ve yerinde karar verme, kendine güven duyma
11. Devlet kaynaklarını kendi kaynakları gibi kullanma ve onları koruyabilme,
12. Beden eğitimi ve spor araçlarıyla ilgili bilgi sahibi olma, bu araçları kullanım amaçlarına uygun kullanabilme,
13. Bedenini geliştirebilme ve güçlendirebilme,
14. Eklem, sinir ve kas uyumunu geliştirebilme,
15. Uygun duruş kazanabilme,
16. Beden eğitimiyle alakalı alışkanlık, davranış ve bilgi kazanabilme,
17. Müzik, ritim uyumuyla devinim kazanabilme,
18. Milli oyunlarla alakalı beceri ve bilgi kazanma, bunları uygulama konusunda motivasyon kazanma (Beden Eğitimi Öğretmeni Ders İçi ve Ders Dışı Çalışmaları Rehberi, 2000). Bu amaçlara ulaşabilmek için anasınıfı eğitiminden itibaren,

eğitim 6đretimin her aşamasında beden eğitimi etkinliklerinin yeterli d6zeyde yer alması gerekir (Mirzeoğlu, 2003).

İKİNCİ BÖLÜM

TUTUM KAVRAMI TANIMI

Tutum, Herbert Spencer tarafından 1862’de, bireyin akıl, anlama yeteneği durumunu ifade amacıyla kullanmıştır. Ardından 1888 yılında Lange, laboratuvar çalışmalarında tutumu bir kavram olarak ele almış ve incelemiştir. Günümüze kadar tutum kavramı çeşitli psikolog ve sosyolog tarafından araştırma ve tartışma konusu olarak ele alınan bir konu olmuştur. Öyle ki yapılan araştırmaların, tartışmaların, sosyal psikoloji dalının ortaya çıkmasına öncülük ettiği tezinde bulunulmuştur (Güllü 2009).

Krech ve arkadaşlarına (1980) göre tutum, bireyin motivasyon, algı, idrak, öğrenme ve heyecan süreçlerinin devamlı ve koordineli bir organizasyonudur. Bireysel algı ve öğrenme sonucunda geliştirilen davranışlardır. Hilgard ve arkadaşlarına (1971) göre tutum; herhangi bir duruma, olguya, kurala, değere ve şartlara karşı tepki oluşturmakla birlikte, bu ilkelere karşı davranışların hangi yönde gelişeceğini, boyutunu oluşturmayı içerir. Franzoi’a (2003) göre tutum, kişinin durumu, olayı, nesneyi algılaması neticesinde negatif veya pozitif olarak tepkide bulunmasıdır. Tutum, nesne ve olgulara karşı olumludan olumsuzun farklı derecelerinde geliştirilebilir. Olumsuz tutumlar; nesne, olgu ya da durumlar hakkında negatif kanaat geliştirme, ona karşı kendini kapatma, sevmeme ve tepki göstermek anlamına gelir. Demirhan ve Altay’a (2001) göre olumlu inanca sahip olan bireyler, nesne, olgu ve fikirlere karşı, onu sevme ve benimseme davranışları gösterirler.

Şişko ve Demirhan’a (2002) göre kişiler bir duruma, olguya, kavrama ve nesneye karşı olumlu tutum geliştirebildi ise onu sever benimser, destekler ve ona yaklaşır, eğer olumsuz davranış geliştirdiyse onu sevmez, benimsemez, desteklemez ve ondan uzaklaşır. Fakat zamanla aynı nesne ve olaya karşı edinilmiş pozitif ya da negatif tutumlar değişebilir ya da yeni tutumlar gelişebilir.

Öğrenciler müfredat programlarda yer alan diğer tüm derslere olduğu gibi beden eğitimi ve spor dersine karşıda tutum geliştirmektedirler. Öğrencinin derse karşı olumlu tutum geliştirmiş olması derse ilgisini artıracak, öğretmeni güdüleyecek ve ders verimini artıracaktır.

Tavşancıl’a (2014) göre tutumların temel özellikleri Şöyledir;

1. Tutumlar doğuştan gelen bir özellik değildir, yaşam süreci boyunca oluşturulur. Yaşanılan olay ve durumlardan elde edilen bilgilerin tepkisel harekete dönüşmesidir.
2. Tutumlar bireylerin yaşamlarının belli dönemlerinde devamlılık gösterirler. Yaşam süreçleri içerisinde belli dönemlerde aynı davranışları gösterirler.
3. Tutumlar süreklilik gösterirler. Bireyin olaylara ve nesnelere karşı aynı tavrı göstermesinde etkilidirler. Yaşam sürecinde kademeli olarak gelişir ve bireyin çevresini öğrenmesi ve anlamasına katkı sağlar.
4. Tutumun gelişmesinde olay, nesne veya durumla birey arasında bir ilişki oluşur. Birey tutum geliştirdiği olay, nesne veya duruma karşı tarafsız kalamaz.
5. Bir olay, nesne veya duruma karşı tutum geliştirilmesi diğer olay, nesne veya durumlarla karşılaştırma ile oluşur.
6. Kişiler tutum geliştirebildiği gibi sosyal grup ve ya toplumlar da tutum geliştirirler. Diğer grup ya da toplumların değerlerine karşı tutum geliştirirler.
7. Tutum bir olaya, nesneye veya duruma karşı olumlu yada olumsuz davranış gösterme eğilimidir.
8. Tutumlar bireylerin toplumların durum, nesne veya olaylar karşısında olumlu veya olumsuz davranmaya yönlendirir.

2.1. TUTUMU OLUŞTURAN TEMEL ÖĞELER

2.1.1. Bilişsel Öğe

Triandis bilişsel öğeyi şöyle tanımlamaktadır: Bireyin zihinsel dünyasında olguları, nesnelere ve olayları sınıflandırmak için kullandığı bir araçtır. Buna bilgilerin gruplandırması da denilebilir. Tavşancıl'a (2014) göre bu sınıflama tutarlıdır. Bireylerin farklı uyaranlara karşı göstermiş olduğu tutarlı tepkiler bunu ortaya koymaktadır. Örneğin, insanlar çevre kirleticilere (kömür, duman, çöp, fabrika atıkları, gürültü gibi) hemen hemen aynı tepkileri verirler. Bu da demek oluyor ki, şahıslar etraflarıyla olan iletişimlerinde bir bilişsel sistemi kullanmaktadırlar. Etraflarından gelen birden fazla uyarıyı algılayabilmek için onları sırası ile ilk önce gruplara ayırıp, sonra da bu

gruplamaları birbirleriyle ilişkilendirmektedirler. Bu gruplamalar, birbirlerinden farklı olan uyarılara yönelik tepkilerde farklılıkları ifade eder.

Bir kişinin tutum geliştirdiği olgu hakkında bildikleri o olgu hakkındaki düşünceleri tutumun bilişsel unsurunu oluşturmaktadır. Kişinin beden eğitimi dersinde yaptığı fiziksel aktivitelerin sağlıklı yaşamasında etkili olduğunu bilmesi, derse karşı olumlu tutum geliştirmesin de etkili olacaktır. Beden eğitimi dersindeki etkinlikler ve sağlıklı yaşamak için öğrendiği bilgi ve davranışlar tutumun bilişsel unsurunu oluşturmaktadır (Özyalvaç, 2010).

2.1.2. Duygusal Öge

Tavşancıl'a (2014) göre kişiler aynı olgu ve durumlara karşı farklı tutumlar geliştirebilirler. Tutum bir olguya karşı geliştirilen; gerçeklerle açıklanamayan, kişiden kişiye değişen, nesne ve olaylara karşı beğenme veya beğenmeme gibi duygusal tepkilerdir. Tutum konularının beklenen ya da beklenilmeyen gayelerle ilişkilendirilmesi. Birey varmak istediği amaçlarla ilişkilendirdiği tutum konusundan hoşlanır, istemediği amaçlarla ilişkilendirdiği tutum konusundan da hoşlanmaz. Tekarslan'dan akt. Turğut'a (2014) göre bireyin herhangi bir nesne ya da olay karşısında olumlu ya da olumsuz duygular beslemesi (belli amaçlarla ilişkilendirmesi) önceki tecrübelerine yani yaşantısına bağlıdır. Eğer herhangi bir konuya karşı kişi pozitif duygular besliyorsa, bunun nedeni, kişinin bu konuyla daha önce ilişkisinin olduğu ve bu ilişkinin pozitif olduğudur.

Bireylerin geliştirdikleri tutumlarda duygusal unsur bilişsel unsurdan daha az etkilidir. Olgu hakkındaki bilgiler tutumun biçimlenmesinde daha etkilidir. Ancak duygusal ağırlıklı biçimlenmiş tutumların bilişsel ağırlıklı biçimlenen tutumlara oranla değişmesi daha zordur. Kişinin benliğini ilgilendiren tutumlar daha duygu yüklüdür (İnceoğlu'dan akt. Zengin 2013).

2.1.3. Davranışsal Öge

Tekarslan'dan akt. Turğut'a (2014) göre davranışsal öge; bireyin her hangi bir olguya karşı biçimlendirdiği tavrın tepki olarak olguya yönelmesidir. Bu tepkisel

yönelimi kişinin önceki tutumları bilgileri, yaşanmışlıkları ile yakından ilgilidir. Dolayısı ile davranışsal unsuru tanımlarken normatif davranıştan ayırmak gerekir. Duyusal davranış obje ve nesnelere karşı oluşturulan hoşlanma ya da hoşlanmama durumu iken; Normatif davranış ise inanç ve toplumsal değerlerden kaynaklı bir ölçüde zorunlu geliştirilmesi ve sergilenmesi gereken tutumlardır. Bu normlar sosyal sınıflamada özellikle alt sırada yer alan bireylerin geliştirdikleri tutumlar üzerinde etkilidir. Bireyin ait olduğu sosyal toplumdaki bir tutum (örneğin, Türkiye'de büyüklerin elinin öpülmesi gibi) doğru olarak görülüyorsa, insanlar bundan hoşlansa da hoşlanmasa da yaparlar. Bu alan ile ilgili yapılmış çalışmalarda normların bireylerin geliştirdikleri tutumlar üzerinde etkili olduğu görülmüştür. Bu sebeple bireyin duygu ve bilgileri ile tutumları arasında farklılıklar gözlemlenebilir.

Tavşancıl'a (2014) göre tutum tanımları ve de tutumla ilgili yapılan diğer açıklamaların tutumların üç ögeyi de (bilişsel, duygusal, davranışsal) içine alan psikolojik değişkenler olarak ele alınması gerekliliğini ortaya koymaktadır. Tutumu etkileyen unsurlar birbirleri ile yakından ilişkilidirler. Tutum geliştirilen olguya karşı bu üç unsurdan her hangi birinde meydana gelen değişiklik, diğer unsurlarda da değişimi getirmektedir. Bireyin bir olguya karşı olumsuz tutumu olumluya dönüşmüş ise bilişsel ve davranışsal tutumu yeniden biçimlenir.

2.2. TUTUM DAVRANIŞ İLİŞKİSİ

Tutum, inanç ve değerler sisteminin bir fonksiyonu veya her hangi bir olaya ve nesneye karşı durumun değerlendirilmesi olarak ortaya çıkmaktadır (Güvenç, 1972).

Bireylerin eylemleri hususunda bilgi sahibi olabilme oranı, bu davranışlarda istendik yönde bir gelişim, alınacak yeni kararlara yönelik yapılacaklar davranış süreçlerinde tutumun ölçülmesi ve bu ölçüyle aynı yöndeki tutumları değiştirme düşüncesi önem kazanmaktadır (Özmenteş 2006).

Bilim adamları tarafından tutumun üç ögesi olduğu savunulmaktadır (Rosenberg ve Hovland, 1960).

Bunlar;

1.Bilişsel; Mevcut nesnelere veya var olan bir eyleme karşı bilinçli bir hale gelme ve bu durumları algılamadır.

2.Duygusal; Bir olaya karşı oluşturulan tepki olarak ifade edilebilir haz yada elem arasındaki duygular bütünüdür.

3.Davranışsal: Bir olay karşısında oluşan duygusal tepkimelerin oluşturduğu eylemler bütünüdür. Saldırganlık gibi.

Davranış, organizma harekete geçirdiği tüm eylemler olarak tanımlanabilir. Örneğin, konuşmak, yürümek, televizyon seyretmek, yemek, okumak, dans etmek gibi organizma tarafından yapılan her türlü eylem de davranış olarak kabul edilmektedir.

Tutumlara bakılarak bireyin davranışlarını her zaman tahmin etmek mümkün olmamaktadır. Tutumun yanında kişileri harekete geçiren birçok faktörden söz etmek mümkündür. Özellikle bireysel ve sosyal etki çok önemlidir. (Locke, 2001) Toplum içerisinde inançlarını saklayan veya cinsel tercihlerini gizleyen insanlar düşünüldüğünde sosyal etkilerin tutumun önüne geçtiğini söyleyebiliriz

2.2.1. Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutum

Öğrencilerin beden eğitimi dersine karşı tutumları, geçmişe dönük yaşantılarında zihinlerinde saklı tuttukları pozitif ya da negatif değerlendirmelerin tamamıdır (Tavşancıl 2002).

Tutum zihinsel bir alışkanlık olmasından ötürü diğer tüm alışkanlıklar gibi akıl ve mantık gibi rasyonel tercihlere genellikle imkan vermez. Bazı durumlarda kişi gerçek tutumunu önceden belirleyemez. Kişinin daha önceden elde ettiği veriler deneyimler, başından geçmiş olaylar bireysel tutumlarına yön verir (Eren 2001). Bu nedenden dolayı fiziksel aktivitelere karşı olumlu tutum geliştirme beden eğitimi dersi programlarının hedefi olmuştur (Siedentop ve Tannehill 2000).

Öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik negatif tutumlarına, dersin içeriğinde yer alan konulara ilgisiz kalma, dersten başarısız olma, ders öğretmenine karşı olumlu duygular beslememe gibi faktörler neden olmaktadır Tutumların olumlu yönde olması öğrenmeyi kolaylaştırırken, olumsuz yönde olması öğrenmeyi engellemektedir. Bundan

dolayı, beden eğitimi dersinde sürece yön verilmesinde beden eğitimi dersi ile ilgili öğrenci tutumlarının ölçülüp değerlendirilmesi gerekmektedir (Pehlivan 1997).

2.2.2. Beden Eğitimi ve Spora Yönelik Tutum Çalışmaları

Koçak ve Kirazcı (1997) Beden eğitimi dersi tutumlarında cinsiyetin etkisini araştırdıkları ve Wear Tutum Envanteri (1951)'nin Türkçesini kullandıkları çalışmalarında ODTÜ bünyesinde 57 idareci, 59 akademik, 562 öğrenci olmak üzere 304 kız ve 374 erkeğe uygulanan araştırma sonucunda akademik personel ve öğrenci gruplarında cinsiyet açısından bir farklılığın bulunmadığı tespit edilmiş, erkek ve kadın personel arasında ise cinsiyete bağlı anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir (Koçak & Kirazcı 1997).

Güllü & Korucu (2005) Beden eğitimi dersi hakkındaki görüş ve tutumlarını belirlemek amacıyla ilköğretim ikinci kademe öğrencileri üzerinde uyguladığı araştırmasına Malatya ilinden 647 ilköğretim ikinci kademe (ortaokul) öğrencisi katılmış ve bu derse yönelik tutumların olumlu olduğunu ortaya koymuştur.

Erkmen, Tekin & Taşgın (2006) Beden eğitimi dersi ile ilgili görüşlerini, tutumlarını tespit etmek amacıyla özel ilköğretim okullarında öğrenim gören öğrencilere uyguladığı araştırmalar sonucunda özel ilköğretim okulu öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarının olumlu olduğunu ortaya koymuştur.

Hünük'ün (2006) Beden eğitimi dersi ile ilgili görüş ve tutumlarını belirlemek amacıyla Ankara'da bulunan ilköğretim ikinci kademe öğrencilerine öğretmen, öğrenci cinsiyeti ve sınıf düzeyinin spora aktif katılımları açısından karşılaştırılması başlıklı tezinin sonuçlarında sınıf düzeyi, spora katılım açısından sporcu lisansına sahip olanlar lehine cinsiyette erkekler lehine, olduğunu ortaya koymuştur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

MOTİVASYON KAVRAMI VE TANIMI

3.1. MOTİVASYON TANIMI

Motivasyon kavramı kaynaklar tarandığında birçok bilim adamı tarafından farklı şekilde tanımlanmış ve yorumlanmıştır. Öne çıkan başlıca tanımlar şöyledir;

Motivasyon, kişiyi belirli bir amaca ulaşmak için davranış da bulunmaya iten, eyleme geçiren, kişinin sergilediği davranışı güçlendiren, aktifleştiren ve yönelten bir içsel güçtür (Başaran, 1982: 176)

Motivasyon kişinin işteki ortaya koyduğu çabanın yoğunluğunu (düzeyini), istikametini ve kararlılığını açıklayan kişisel güçleri belirtir (Schermerhorn vd., 2011: 110).

Motivasyon, insanları harekete geçirmeye sevk eden belirli güdü ya da güdüler topluluğudur (Genç, 2012: 265).

Motivasyon kişinin, beklenen kalitede ve nicelikte görevini yerine getirebilmesi için etkilemek anlamındadır (Başaran, 1984-69).

Kişiyi eyleme geçiren içsel ve dışsal güçler 'güdü' olarak tanımlanmaktadır (Öğülmüş 1991).

Öğrenme insana genetik olarak aktarılan özelliklerin yanında çevresel faktörler, önceki yaşantılar, tecrübeler, benlik kavramı ve fiziksel iyi olma hali motivasyonla yakından ilgilidir. (Barrett ve ark. 2005). İnsanı harekete geçiren şey uyarıdır motivasyonda aslında bir nevi uyarıdır ki içsel ve dışsal olarak ikiye ayrılır.

İçsel motivasyon: Organizmanın hareketinin temelinde içten gelen uyarılar vardır ve bu organizmanın ihtiyaçlarından ortaya çıkar (Wu 2003). Merak etmek, kabiliyetli olmak, ilgi duymak ve sorgulamak bu ihtiyacı ortaya çıkaran en önemli özelliklerdir. (Lin ve ark 2003). İçsel motivasyon, organizmanın yaptığı bir eylem esnasında ve sonrasında kendisini mutlu hissediyor ise bu tür davranışları tekrarlama olasılığı çok yüksek olmaktadır. Çünkü organizma bu eylemleri yapmış olmanın verdiği pozitif duyguları taşımaktadır (Demir 2018-19).

Dışsal motivasyon: Organizmanın dışındaki tüm etkenlere dışsal motivasyon denir. Daha geniş bir ifadeyle organizmayı harekete geçiren uyarı kendisi tarafından

verilmemişse hareket dışsal motivasyon tarafından gönderilen uyarı tarafından gerçekleştirilmiştir. Örneğin ceza ve ödül dışsal motivasyon kaynaklarıdır (Wu 2003).

İçsel motivasyon kişisel tercihler doğrultusunda oluşurken amaç kendini gerçekleştirme temellidir. Dışsal motivasyonda ise harekete geçme nedeni daha çok itibar kazanma, terfi etme gibi amaçlar doğrultusunda gerçekleşebilir. (Demir 2018-19).

Motivasyonsuzluk: Organizmanın eyleme geçmeme durumu, uyarı eksikliği, uyarıya direnç gösterme, harekete geçmeme, durumu olarak tanımlanabilmektedir (Terlemez ve ark. 2016-70). Güdülenmemiş olan organizma, yeterli kaygıya ulaşamaz dolayısıyla yeterli seviyede uyarı içten veya dıştan oluşmadığı için harekete geçmezler. Motivasyonsuzlukta motivasyonun nedenleri gibi içsel ve dışsal olabilir (Vallerant ve Pelletier 1992).

3.2. AKADEMİK BAŞARI VE MOTİVASYON

Başarı, eğitim alanında karşımıza sıkça çıkan bir kavramdır. Başarı “istenen sonuca ulaşma, amacına erişme arzu edileni elde etme, başlanan işi tamamlama sona erdirmeye, önceden kararlaştırılmış bir görev ya da ölçüte göre bireyin yaptığı iş ya da ürün, belli bir beceri ya da bilgide ulaşılan düzey ya da statü” olarak ifade edilebilir (Balcı 2005, s. 22). Başarı, eğitim öğretim ortamında belirli bir ders ya da akademik programlardan kişinin ne oranda faydalandığının bir göstergesidir (Carter ve Good 1973).

Eğitimde başarı denildiğinde ise genellikle, okulda okutulan derslerde geliştirilen ve öğretmenler tarafından takdir edilen notlarla, test puanlarıyla ya da her ikisi ile ortaya çıkartılan beceriler veya kazanılan bilgilerin ifadesi olan “Akademik Başarı” kastedilmektedir (Carter ve Good 1973). Birçok kaynakta akademik başarı yerine öğrenci başarısı kavramı da kullanılmaktadır. Akademik başarı tanımının başlıca üç soruya yanıt vermesi gerekmektedir;

1. Öğrencilerden üniversite eğitimlerine başladıktan sonra ve başlamadan önce ne istiyoruz ve öğrencinin neye ihtiyacı var?

2. Öğrencilere üniversite öğrenimlerinde ne olmaktadır?

3. Bu tanımlamaların idare, uygulama, öğrenci gelişimi ve kurumsal performansı bilgilendirmedeki etkileri nelerdir?

Bu sorulara bakıldığında akademik başarının hem kurumsal hem de öğrenci merkezli bir yaklaşımın ele alındığı görülmektedir (Kuh, vd., (2006, s.7)

York, Gibson ve Rankin, (2015), yaptıkları araştırmalar sonucunda akademik başarı; Akademik performans, Memnuniyet, Devamlılık, Kariyer başarısı, Öğrenme çıktılarının edinimi, Beceri ve yeterlilik edinimi olarak tanımlamışlardır.

İçsel ve dışsal motivasyon seviyesinin optimum seviyede olması akademik başarının önünü açılacağı düşünülmektedir. Akademik başarının önemi kişiler tarafından özümser ise içsel motivasyonun yüksek, çevre tarafından iyi bir yönlendirme, ödül ve ceza düzenlenmesi dışsal motivasyonu yüksek seviyeye getireceği beklenilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

GEREÇ VE YÖNTEM

4.1. GENEL PROTOKOL

Araştırmada uzman görüşü alınarak demografik bilgi formu oluşturulmuştur. Araştırmada kullanılacak ölçekler belirlenerek, gerekli izinler alınmıştır.

İzinlerin alınmasının sonucunda, anketler çoğaltılarak Bitlis İli Hizan ilçesinde belirlenen yatılı bölge orta okulları dolaşarak katılımın gönüllülük esasına bağlı olduğu bildirilip konu hakkında kısaca bilgilendirme yapıp gönüllü olanların anketleri objektif bir şekilde doldurmaları istenmiştir.

Gönüllülük esasına dayalı gerçekleştirilen araştırmada toplamda 422 anket doldurulmuş veri girişi yapılmak üzere bilgisayar ortamına aktarılmıştır.

Söz konusu veriler analiz edilmek üzere IBM SPSS 24.0 programına aktarılmıştır.

4.2. ARAŞTIRMANIN EVRENİ

Çalışmanın evrenini 2018-2019 eğitim öğretim yılı içerisinde Bitlis İli Hizan ilçesinde bulunan ortaöğretim öğrencileri oluşturmuştur.

Çalışmanın örneklemini istekli olarak anket çalışmasına katılan Bitlis ili Hizan İlçesinde bulunan Gayda Yatılı Bölge Ortaokulu ve Merkez Yatılı Bölge Ortaokulu'ndan seçilen 422 öğrenciden oluşan 7 ve 8. Sınıf öğrencileri oluşturmaktadır.

4.3. ARAŞTIRMA GRUBU

Çalışmaya 2018-2019 yılında Bitlis ili Hizan ilçesinde bulunan 422 ortaokul öğrencisi katılmıştır. Çalışma grubunu oluşturan 422 öğrencinin aktif spor yapma durumu, cinsiyet, yaş, sınıf, anne eğitim durumu ve baba eğitim durumu, aylık gelir düzeyi, öğrenci not ortalaması değişkenlerinin oluşturduğu demografik bilgileri cevaplandırmışlardır.

4.4. VERİ TOPLAMA ARAÇLARI

Araştırmaya ait veriler Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeği ile Akademik Motivasyon Ölçeği uygulanarak elde edilmiştir. Katılımcı öğrencilerin sosyo demografik özellikleri araştırmacı tarafından geliştirilen kişisel bilgi formuyla elde edilmiştir.

4.4.1. Kişisel Bilgi Formu

Kişisel bilgi formu araştırmacı tarafından katılımcılarla ilgili demografik bilgilere ulaşmak amacı ile hazırlanmıştır. Bu formda katılımcıların yaş, cinsiyeti, sınıf seviyesi, ders başarı ortalaması, anne ve babanın eğitim durumu, aile gelir düzeyi, okul takımında yer alıp almama durumu ve branşlaşma bilgilerine yer verilmektedir.

4.4.2. Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeği

Güllü ve Güçlü tarafından 2009 yılında geliştirilen Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeği toplam 35 maddeden oluşmaktadır. 11 maddesi olumsuz (madde 3, 17, 19, 20, 24, 25, 26, 29, 30, 34, 35) ve 24 maddesi olumludur. Ölçek Likert tipi 5'li dereceleme türünde ve “(1) Tamamen Katılmıyorum, (2) Katılmıyorum, (3) Kararsızım, (4) Katılıyorum ve (5) Tamamen Katılıyorum” biçiminde tasarlanmıştır. Ölçekte alınacak en yüksek puan 175 ve en düşük puan 35 tir. Cronbach Alfa katsayısı 0,94, Pearson Momentler Çarpım korelasyon sayısı 0,80'dir

4.4.3. Akademik Motivasyon Ölçeği (Ams)

Ölçek; özerklik Teorisi temel alınarak Vallerand ve arkadaşları (1992) tarafından geliştirilmiştir. Ölçek, 28 maddelik yedili Likert tipi bir yapıdadır. Ölçeğin güvenilirliği Cronbach alfa katsayısı hesaplanarak ve test tekrar test güvenilirlik yöntemi kullanılarak incelenmiştir.

Ölçeğin boyutlarına ilişkin hesaplanan Cronbach alfa katsayılarının 0.62 ile 0.91 arasında, test tekrar test yöntemi hesaplanan korelasyon değerlerinin ise 0.71-0.83 arasında değişen değerler aldığı raporlanmıştır (Vallerand'dan aktaran Yurt ve Bozer, 2015).

Akademik Motivasyon Ölçeği; yedi alt boyuttan oluşmaktadır. Bu boyutlar, bilmeye yönelik içsel motivasyon, başarıya yönelik içsel motivasyon, uyarım yaşamaya yönelik içsel motivasyon, içe yansıyan dışsal motivasyon, dışsal motivasyon dış düzenleme, belirlenmiş dışsal motivasyon ve motivasyonsuzluktur. Ölçek boyutlarından alınan puanlar ayrı ayrı değerlendirilmektedir. En yüksek puan 28, en düşük puan ise 7'dir. 28 puan veya 28 puana yakın bir puan alan öğrencinin akademik motivasyonunun yüksek olduğu söylenebilir (Yurt ve Bozer. 2015).

4.5. ENVANTERİN UYGULANMASI

Veri toplama araçları Kişisel Bilgi Formu, Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeği ve Akademik Motivasyon Ölçeğinden oluşmaktadır. Örneklemi 422 öğrenci grubu oluşturmuştur. Ölçekle ilgili katılımcılara bilgi verildikten sonra araştırmacı tarafından uygulanmıştır.

4.5.1. İstatistiksel analiz

Verilerin değerlendirilmesinde ve hesaplanmış değerlerin bulunmasında SPSS 24.0 istatistik paket program kullanılmıştır. Normallik dağılımlarında çarpıklık ve basıklık değerleri (E. Jondeau, M. Rockinger (2003) Conditional volatility, skewness, and kurtosis: existence, persistence and comovements, Journal of Economic Dynamics & Control, 27, 1699-1737) +3 -3 aralığında olduğu için parametrik testlerden Independent T test ve One Way Anova kullanılmıştır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

BULGULAR

Tablo 5.1: Cinsiyet Değişkenine Göre Tutum Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılması

Cinsiyet	N	Ort. ± SS	t	p
Kadın	233	158,871±9,272	-3,865	,000
Erkek	189	155,650±7,466		

Veri analizi sonuçlarına göre kadınların beden eğitim dersine karşı tutumları erkeklere göre daha yüksek olarak tespit edilmiştir ve bu farklılık istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur ($p<0,05$).

Tablo 5.2: Yaş Değişkenine Göre Tutum Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılması

Yaş	N	Ort. ± SS	t	p
13	228	159,254±8,148	4,822	,000
14	194	155,283±8,752		

Veri analizi sonuçlarına göre 13 yaşındaki öğrencilerin tutum ölçeği toplam puanları 14 yaşındaki öğrencilere göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir ve bu farklılık istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur ($p<0,05$).

Tablo 5.3: Sınıf Değişkenine Göre Tutum Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılması

Sınıf	N	Ort. ± SS	t	p
7	201	159,761±8,432	5,459	,000
8	221	155,307±8,312		

Veri analizi sonuçlarına göre 7 sınıf öğrencilerin tutum ölçeği puanlarının 8 sınıf öğrencilere göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir ve bu farklılık istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur ($p<0,05$).

Tablo 5.4: Not Ortalaması Değişkenine Göre Tutum Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılması

Not Ortalaması	N	Ort. ± SS	F	p
45-69	100	158,538±8,236	1,137	,322
70-84	186	157,048±8,711		
85-100	132	157,090±8,873		

Veri analiz sonuçlarına göre not ortalaması değişkenine göre beden eğitimi dersi tutum ölçeği puan ortalamaları ile not ortalamaları arasındaki ilişkide istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($p>0,05$). 45-69 not ortalamasına sahip öğrencilerin tutum puan ortalamaları diğer not ortalama aralığındaki öğrenci tutum puanlarından yüksek çıkmasına rağmen istatistiksel açıdan anlamlı farklılık yoktur ($p>0,05$).

Tablo 5.5: Anne Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Tutum Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılması

Eğitim Düzeyi	N	Ort. ± SS	t	p
Okur-Yazar değil	206	156,563±9,039	-2,015	,045
İlkokul ve üstü	216	158,254±8,200		

Veri analiz sonuçlarına göre anne eğitim düzeyi değişkenine göre beden eğitimi dersi tutum ölçeği puan ortalamaları ile anne eğitim düzeyi arasındaki ilişkide istatistiksel açıdan anlamlı farklılık bulunmuştur ($p < 0,05$). İlkokul ve üstü eğitim düzeyi ortalama puanları diğer eğitim düzeyi puan ortalamalarından yüksek çıkmış, bu farklılık istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur ($p < 0,05$).

Tablo 5.6: Baba Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Tutum Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılması

Eğitim Düzeyi	N	Ort. ± SS	F	p
Okur-Yazar değil	106	158,735±8,866	-1,274	,283
İlkokul	177	157,226±8,883		
Ortaokul	118	156,525±7,783		
Lise	21	157,619±9,987		

Veri analiz sonuçlarına göre baba eğitim düzeyi değişkenine göre beden eğitimi dersi tutum ölçeği puan ortalamaları ile baba eğitim düzeyi arasındaki ilişkide istatistiksel açıdan anlamlı farklılık bulunmamıştır ($p > 0,05$). Okur-yazar olmayan eğitim düzeyi ortalama puanları diğer eğitim düzeyi puan ortalamalarından yüksek çıkmış, bu farklılık istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır ($p > 0,05$).

Tablo 5.7: Aylık Gelir Düzeyi Değişkenine Göre Tutum Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılması

Eğitim Düzeyi	N	Ort. ± SS	t	p
1000 ve altı	235	157,889±9,147	1,226	,221
1001 ve üzeri	187	156,850±7,971		

Veri analiz sonuçlarına göre aylık gelir düzeyi değişkenine göre beden eğitimi dersi tutum ölçeği puan ortalamaları ile aylık gelir düzeyi puan ortalamaları arasında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık bulunmamıştır ($p>0,05$).

Tablo 5.8: Okul Takımında Yer Alıp, Yer Almama Değişkenine Göre Tutum Ölçeği Toplam Puanlarının Karşılaştırılması

	N	Ort. ± SS	t	p
Evet	213	156,746 ± 8,397	-1,639	,102
Hayır	209	158,124 ± 8,868		

Veri analizi sonuçlarına göre okul takımında yer alıp, yer almama sorusuna verilen cevaplardan 'hayır' diyen öğrenci puanları 'evet' diyen öğrenci puanlarından daha yüksek olduğu tespit edilmiştir ve bu farklılık istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır ($p>0,05$).

Tablo 5.9: Cinsiyet Değişkenine Göre Akademik Motivasyon Puanlarının Karşılaştırılması

Boyutlar	Cinsiyet	N	Ort. ± Std. H.	T	P
Bilmeye Yönelik İçsel Motivasyon	Kız	233	23,107 ± 3,363	6,975	,000
	Erkek	189	25,031 ± 1,945		
Başarıya Yönelik İçsel Motivasyon	Kız	233	22,034 ± 3,220	6,797	,000
	Erkek	189	23,804 ± 1,734		
Uyarım Yaşamaya Yönelik İçsel Motivasyon	Kız	233	18,691 ± 3,757	8,913	,000
	Erkek	189	21,407 ± 2,057		
İçe Yansıyan Dışsal Motivasyon	Kız	233	20,626 ± 1,728	-2,815	,005
	Erkek	189	19,867 ± 1,728		
Dışsal Motivasyon Dışsal Düzenleme	Kız	233	21,171 ± 2,913	-5,810	,000
	Erkek	189	18,772 ± 5,410		
Belirlenmiş Dışsal Motivasyon	Kız	233	24,622 ± 3,056	4,532	,000
	Erkek	189	25,724 ± 1,508		
Motivasyonsuzluk	Kız	233	5,532 ± 1,980	-7,769	,000
	Erkek	189	4,354 ± ,719		
Motivasyon Toplam	Kız	233	19,397 ± 2,026	-2,707	,007
	Erkek	189	19,851 ± 1,219		

Verilerin analizi sonucunda cinsiyet değişkenine bağlı olarak motivasyonun alt boyutlarının tamamından alınan puanlarda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($p < 0,05$). Akademik motivasyon toplam puan ortalamalarında ise erkek öğrencilerin puan ortalamalarının bayan öğrenci puan ortalamalarından yüksek olduğu belirlenmiş ve bu farklılık istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur ($p < 0,05$).

Tablo 5.10: Yaş Değişkenine Göre Akademik Motivasyon Puanlarının Karşılaştırılması

Boyutlar	Yaş	N	Ort. ± Std. H.	df	p
Bilmeye Yönelik İçsel Motivasyon	13	228	24,136 ± 2,971	420	,212
	14	194	23,773 ± 2,971		
Başarıya Yönelik İçsel Motivasyon	13	228	22,750 ± 2,821	420	,541
	14	194	22,917 ± 2,777		
Uyarım Yaşamaya Yönelik İçsel Motivasyon	13	228	20,197 ± 3,302	420	,057
	14	194	19,567 ± 3,469		
İçe Yansıyan Dışsal Motivasyon	13	228	20,144 ± 2,609	420	,255
	14	194	20,453 ± 2,959		
Dışsal Motivasyon Dışsal Düzenleme	13	228	19,886 ± 2,581	420	,283
	14	194	20,345 ± 5,820		
Belirlenmiş Dışsal Motivasyon	13	228	25,271 ± 2,384	420	,173
	14	194	24,933 ± 2,710		
Motivasyonsuzluk	13	228	5,004 ± 1,387	420	,996
	14	194	5,005 ± 1,924		
Motivasyon Toplam	13	228	19,627 ± 1,635	420	,738
	14	194	19,570 ± 1,829		

Verilerin analizi incelendiğinde yaş değişkenine bağlı olarak akademik motivasyon alt boyut puan ortalamaları istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır ($p>0,05$).

Tablo 5.11: Sınıf Seviyesine Göre Akademik Motivasyon Puanlarının Karşılaştırılması.

Boyutlar	Sınıf	N	Ort. ± Std. H.	T	P
Bilmeye Yönelik İçsel Motivasyon	7	201	23,801 ± 3,140	-1,108	,268
	8	221	24,122 ± 2,812		
Başarıya Yönelik İçsel Motivasyon	7	201	22,368 ± 2,912	-3,248	,001
	8	221	23,244 ± 2,629		
Uyarım Yaşamaya Yönelik İçsel Motivasyon	7	201	19,935 ± 3,521	,160	,873
	8	221	19,882 ± 3,275		
İçe Yansıyan Dışsal Motivasyon	7	201	19,975 ± 2,595	-2,209	,028
	8	221	20,570 ± 2,909		
Dışsal Motivasyon Dışsal Düzenleme	7	201	20,089 ± 2,538	-,034	,973
	8	221	20,104 ± 5,553		
Belirlenmiş Dışsal Motivasyon	7	201	24,920 ± 2,728	-1,510	,132
	8	221	25,294 ± 2,352		
Motivasyonsuzluk	7	201	5,268 ± 1,642	3,159	,002
	8	221	4,764 ± 1,631		
Motivasyon Toplam	7	201	19,479 ± 1,711	-1,381	,168
	8	221	19,711 ± 1,734		

Verilerin analizi incelendiğinde, sınıf seviyesi değişkenine bağlı olarak motivasyonun alt boyutlarından başarıya yönelik içsel motivasyon ve motivasyonsuzluk ortalama puanları istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur ($p < 0,05$). Diğer motivasyon alt boyut puan ortalamaları ise istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır ($p > 0,05$). Akademik motivasyon toplam puan ortalamalarında ise 8. sınıf ortalama puanları 7.sınıf ortalama puanlarından yüksek çıkmış fakat bu farklılık istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır ($p > 0,05$).

Tablo 5.12: Not Ortalamasına Göre Akademik Motivasyon Puanlarının Karşılaştırılması

Boyutlar		N	Ort. ± Std. H.		F	P
Bilmeye Yönelik İçsel Motivasyon	45-69	104	23,451	± 3,320	2,185	,114
	70-84	186	24,080	± 2,654		
	85-100	132	24,219	± 3,082		
Başarıya Yönelik İçsel Motivasyon	45-69	104	22,634	± 3,017	,905	,405
	70-84	186	23,032	± 2,705		
	85-100	132	22,689	± 2,752		
Uyarım Yaşamaya Yönelik İçsel Motivasyon	45-69	104	19,701	± 3,358	,654	,521
	70-84	186	20,118	± 3,432		
	85-100	132	19,772	± 3,367		
İçe Yansıyan Dışsal Motivasyon	45-69	104	20,701	± 3,279	1,561	,211
	70-84	186	20,129	± 2,554		
	85-100	132	20,181	± 2,632		
Dışsal Motivasyon Dışsal Düzenleme	45-69	104	20,557	± 2,817	1,331	,265
	70-84	186	20,166	± 5,773		
	85-100	132	19,636	± 2,815		
Belirlenmiş Dışsal Motivasyon	45-69	104	24,711	± 2,977	2,075	,127
	70-84	186	25,344	± 2,275		
	85-100	132	25,113	± 2,506		
Motivasyonsuzluk	45-69	104	5,509	± 2,393	6,795	,001
	70-84	186	4,887	± 1,340		
	85-100	132	4,772	± 1,214		
Motivasyon Toplam	45-69	104	19,609	± 1,869	,498	,608
	70-84	186	19,679	± 1,725		
	85-100	132	19,438	± 1,611		

Verilerin analizi incelendiğinde not ortalaması değişkenine göre, akademik motivasyonun yalnızca motivasyonsuzluk alt boyutu için puan ortalamaları istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur ($p < 0,05$). Akademik motivasyon toplam puan ortalamaları 70-84 puan aralığında daha yüksek çıkmasına rağmen bu farklılık istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır ($p > 0,05$).

Tablo 5.13: Anne Eğitim Düzeyine Göre Akademik Motivasyon Puanlarının Karşılaştırılması

Boyutlar	Eğitim Durumu	N	Ort. ± Std. H.	df	P
Bilmeye Yönelik İçsel Motivasyon	Okur yazar değil	206	23,674 ± 3,018	420	,047
	İlkokul ve üstü	216	24,350 ± 2,909		
Başarıya Yönelik İçsel Motivasyon	Okur yazar değil	206	22,810 ± 2,897	420	,907
	İlkokul ve üstü	216	22,842 ± 2,708		
Uyarım Yaşamaya Yönelik İçsel Motivasyon	Okur yazar değil	206	19,485 ± 3,668	420	,012
	İlkokul ve üstü	216	20,310 ± 3,057		
İçe Yansıyan Dışsal Motivasyon	Okur yazar değil	206	20,359 ± 2,731	420	,601
	İlkokul ve üstü	216	20,217 ± 2,824		
Dışsal Motivasyon Dışsal Düzenleme	Okur yazar değil	206	20,194 ± 3,084	420	,657
	İlkokul ve üstü	216	20,004 ± 5,334		
Belirlenmiş Dışsal Motivasyon	Okur yazar değil	206	24,970 ± 2,674	420	,252
	İlkokul ve üstü	216	25,254 ± 2,408		
Motivasyonsuzluk	Okur yazar değil	206	4,839 ± 1,229	420	,045
	İlkokul ve üstü	216	5,162 ± 1,966		
Motivasyon Toplam	Okur yazar değil	206	19,476 ± 1,775	420	,147
	İlkokul ve üstü	216	19,720 ± 1,672		

Verilerin analizi incelendiğinde anne eğitim düzeyi değişkenine bağlı olarak, akademik motivasyonun alt boyutlarından bilmeye yönelik içsel, uyarım yaşamaya yönelik içsel ve motivasyonsuzluk puan ortalamaları istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur ($p < 0,05$). Akademik motivasyon toplam puan ortalamalarında ise ilkokul ve üstü eğitim düzeyi ortalamaları diğer eğitim düzeyi ortalamasından yüksek çıkmış, bu farklılık istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır ($p > 0,05$).

Tablo 5.14: Baba Eğitim Düzeyine Göre Akademik Motivasyon Puanlarının Karşılaştırılması

Boyutlar	Eğitim Durumu	N	Ort. ± Std. H.	F	P
Bilmeye Yönelik İçsel Motivasyon	Okur yazar değil	106	23,375 ± 2,792	,996	,395
	İlkokul	177	24,056 ± 3,257		
	Ortaokul	118	23,881 ± 2,647		
	Lise	21	24,904 ± 3,080		
Başarıya Yönelik İçsel Motivasyon	Okur yazar değil	106	22,905 ± 3,025	,337	,799
	İlkokul	177	22,802 ± 2,740		
	Ortaokul	118	22,703 ± 2,661		
	Lise	21	23,333 ± 2,988		
Uyarım Yaşamaya Yönelik İçsel Motivasyon	Okur yazar değil	106	19,915 ± 3,529	1,249	,292
	İlkokul	177	19,791 ± 3,220		
	Ortaokul	118	19,830 ± 3,450		
	Lise	21	21,285 ± 3,689		
İçe Yansıyan Dışsal Motivasyon	Okur yazar değil	106	20,603 ± 3,164	2,265	,080
	İlkokul	177	20,423 ± 2,588		
	Ortaokul	118	19,737 ± 2,516		
	Lise	21	20,619 ± 3,338		
Dışsal Motivasyon Dışsal Düzenleme	Okur yazar değil	106	20,783 ± 3,545	1,359	,255
	İlkokul	177	19,977 ± 2,506		
	Ortaokul	118	19,635 ± 6,756		
	Lise	21	20,238 ± 3,374		
Belirlenmiş Dışsal Motivasyon	Okur yazar değil	106	25,056 ± 2,547	,984	,400
	İlkokul	177	25,028 ± 2,712		
	Ortaokul	118	25,406 ± 2,125		
	Lise	21	24,523 ± 3,140		
Motivasyonsuzluk	Okur yazar değil	106	4,934 ± 1,173	1,195	,311
	İlkokul	177	5,141 ± 1,727		
	Ortaokul	118	4,813 ± 1,898		
	Lise	21	5,285 ± 1,585		
Motivasyon Toplam	Okur yazar değil	106	19,704 ± 1,942	,942	,420
	İlkokul	177	19,602 ± 1,634		
	Ortaokul	118	19,429 ± 1,615		
	Lise	21	20,027 ± 1,912		

Verilerin analizi incelendiğinde baba eğitim düzeyi değişkenine göre, akademik motivasyonun alt boyutları ortalama puanları istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır ($p>0,05$). Akademik motivasyon toplam puanlarında lise eğitim düzeyi puanları

diğerlerinden yüksek çıkmış, bu farklılık istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır ($p>0,05$).

Tablo 5.15: Aylık Gelir Düzeyine Göre Akademik Motivasyon Puanlarının Karşılaştırılması

Boyutlar	Aylık Gelir	N	Ort. ± Std. H.	df	p
Bilmeye Yönelik İçsel Motivasyon	1000 ve altı	235	24,034 ± 2,933	420	,616
	1001 ve üzeri	187	23,887 ± 3,029		
Başarıya Yönelik İçsel Motivasyon	1000 ve altı	235	22,923 ± 2,947	420	,428
	1001 ve üzeri	187	22,705 ± 2,603		
Uyarım Yaşamaya Yönelik İçsel Motivasyon	1000 ve altı	235	19,868 ± 3,512	420	,789
	1001 ve üzeri	187	19,957 ± 3,240		
İçe Yansıyan Dışsal Motivasyon	1000 ve altı	235	20,404 ± 2,916	420	,330
	1001 ve üzeri	187	20,139 ± 2,590		
Dışsal Motivasyon Dışsal Düzenleme	1000 ve altı	235	20,340 ± 3,061	420	,201
	1001 ve üzeri	187	19,791 ± 5,607		
Belirlenmiş Dışsal Motivasyon	1000 ve altı	235	25,344 ± 2,418	420	,038
	1001 ve üzeri	187	24,828 ± 2,668		
Motivasyonsuzluk	1000 ve altı	235	5,012 ± 1,723	420	,911
	1001 ve üzeri	187	4,994 ± 1,567		
Motivasyon Toplam	1000 ve altı	235	19,704 ± 1,746	420	,171
	1001 ve üzeri	187	19,472 ± 1,695		

Veri analizleri incelendiğinde aylık gelir düzeyi değişkenine göre, akademik motivasyon alt boyutlarının ortalama puanları istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır ($p>0,05$). Akademik motivasyon toplam puanlarında 1000 ve altı gelir düzeyi aralığı puanları, diğer gelir düzeyi puanından yüksek çıkmış, bu farklılık istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır ($p>0,05$).

Tablo 5.16: Okul Takımında Yer Alıp, Yer Almamasına Göre Akademik Motivasyon Puanlarının Karşılaştırılması

Boyutlar		N	Ort. ± Std. H.	T	P
Bilmeye Yönelik İçsel Motivasyon	Evet	213	24,328 ± 2,716	2,523	,012
	Hayır	209	23,602 ± 3,178		
Başarıya Yönelik İçsel Motivasyon	Evet	213	23,178 ± 2,581	2,622	,009
	Hayır	209	22,468 ± 2,967		
Uyarım Yaşamaya Yönelik İçsel Motivasyon	Evet	213	20,267 ± 3,386	2,212	,028
	Hayır	209	19,540 ± 3,364		
İçe Yansıyan Dışsal Motivasyon	Evet	213	19,873 ± 2,654	- 3,120	,002
	Hayır	209	20,708 ± 2,941		
Dışsal Motivasyon Dışsal Düzenleme	Evet	213	19,399 ± 5,399	- 3,346	,001
	Hayır	209	20,808 ± 2,843		
Belirlenmiş Dışsal Motivasyon	Evet	213	25,244 ± 2,155	1,044	,297
	Hayır	209	24,985 ± 2,883		
Motivasyonsuzluk	Evet	213	4,779 ± 1,735	- 2,850	,005
	Hayır	209	5,234 ± 1,537		
Motivasyon Toplam	Evet	213	19,581 ± 1,667	-,237	,813
	Hayır	209	19,621 ± 1,786		

Verilerin analizi incelendiğinde, okul takımında yer alıp, yer almama değişkenine göre motivasyonun alt boyutlarından bilmeye yönelik içsel, başarıya yönelik içsel, uyarım yaşamaya yönelik içsel, içe yansıyan dışsal, dışsal motivasyon dışsal düzenleme motivasyonları ve motivasyonsuzluk ortalama puanları istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur ($p < 0,05$). Akademik motivasyon ortalama toplam puanları birbirine yakın olmakla birlikte istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır ($p > 0,05$).

Tablo 5.17: Korelasyon - Beden Eğitimi Dersine Karşı Tutum İle Akademik Başarı Motivasyonu ve Alt Boyutları Arasındaki İlişkinin Karşılaştırılması

Pearson Correlation	Tutum Ölçeği Toplam	Bilmeye Yönelik İçsel Motivasyon	Başarıya Yönelik İçsel Motivasyon	Uyarım Yaşamaya Yönelik İçsel Motivasyon	İç Yansıyan Dışsal Motivasyon	Dışsal Motivasyon Dışsal Düzenleme	Belirlenmiş Dışsal Motivasyon	Motivasyonsuzluk	Akademik Motivasyon Toplam
Tutum Ölçeği Toplam									
Bilmeye Yönelik İçsel Motivasyon	,251**								
Başarıya Yönelik İçsel Motivasyon	,213**	,636**							
Uyarım Yaşamaya Yönelik İçsel Motivasyon	,156**	,619**	,594**						
İç Yansıyan Dışsal Motivasyon	,291**	,419**	,594**	,349**					
Dışsal Motivasyon Dışsal Düzenleme	,195**	,042	,045	-,012**	,238**				
Belirlenmiş Dışsal Motivasyon	,218**	,582**	,514**	,445**	,318**	,107**			
Motivasyonsuzluk	-,067	-,264**	-,436**	-,276**	-,280**	,038**	-,240**		
Akademik Motivasyon Toplam	,329**	,765**	,756**	,703**	,684**	,463**	,677**	-,207**	

** p<0,01

Tutum ölçeği toplam puanı ile bilmeye yönelik içsel motivasyon, başarıya yönelik içsel motivasyon, uyarım yaşamaya yönelik içsel motivasyon, iç yansıyan dışsal motivasyon, belirlenmiş dışsal motivasyon alt boyutları arasındaki ilişki pozitif yönde olup, tutum ölçeği ve bu alt boyutlar arasında düşük düzeyde ilişki vardır.

Tutum ölçeği toplam puanı ile dışsal motivasyon dışsal düzenleme ve akademik motivasyon toplam puanı arasındaki ilişki pozitif yönde olup, aralarında orta düzeyde ilişki vardır.

Tutum ölçeği toplam puanı ile motivasyonsuzluk alt boyutu arasındaki ilişki negatif yönde olup, aralarında orta düzeyde ilişki vardır.

Bilmeye yönelik içsel motivasyon ile başarıya yönelik içsel motivasyon, uyarım yaşamaya yönelik içsel motivasyon, içe yansıyan dışsal motivasyon, belirlenmiş dışsal motivasyon, dışsal motivasyon dışsal düzenleme alt boyutları arasındaki ilişki pozitif yönde olup, aralarında orta düzeyde ilişki vardır.

Bilmeye yönelik içsel motivasyon ile motivasyonsuzluk alt boyutları arasındaki ilişki negatif yönde olup, aralarında düşük düzeyde ilişki vardır.

Bilmeye yönelik içsel motivasyon ile akademik motivasyon toplam puanı arasındaki ilişki pozitif yönde olup, aralarında yüksek düzeyde ilişki vardır.

Başarıya yönelik içsel motivasyon ile uyarım yaşamaya yönelik içsel motivasyon, içe yansıyan dışsal motivasyon, belirlenmiş dışsal motivasyon alt boyutları arasındaki ilişkinin yönü pozitif yönde olup, aralarında orta düzeyde ilişki vardır.

Başarıya yönelik içsel motivasyon ile dışsal motivasyon dışsal düzenleme alt boyutu arasındaki ilişkinin yönü pozitif yönde olup, aralarında herhangi bir ilişki düzeyi yoktur.

Başarıya yönelik içsel motivasyon ile motivasyonsuzluk alt boyutu arasındaki ilişki negatif yönde olup, aralarında orta düzeyde ilişki vardır.

Başarıya yönelik içsel motivasyon ile akademik motivasyon toplam puan arasındaki ilişki pozitif yönde olup, aralarında yüksek düzeyde ilişki vardır.

Uyarım yaşamaya yönelik içsel motivasyon ile içe yansıyan dışsal motivasyon alt boyutları arasındaki ilişki pozitif yönde olup, aralarında düşük düzeyde ilişki vardır.

Uyarım yaşamaya yönelik içsel motivasyon ile dışsal motivasyon dışsal düzenleme ve motivasyonsuzluk alt boyutları arasındaki ilişki negatif yönde olup, aralarında düşük düzeyde ilişki vardır.

Uyarım yaşamaya yönelik içsel motivasyon ile belirlenmiş dışsal motivasyon ve akademik motivasyon toplam puan arasındaki ilişki pozitif yönde olup, aralarında orta düzeyde ilişki vardır.

İçe yansıyan dışsal motivasyon ile dışsal motivasyon dışsal düzenleme ve belirlemiş dışsal motivasyon alt boyutları arasındaki ilişki pozitif yönde olup, aralarında orta düzeyde ilişki vardır.

İçe yansıyan dışsal motivasyon ile motivasyonsuzluk arasındaki ilişki negatif yönde olup, aralarında düşük düzeyde ilişki vardır.

İçe yansıyan dışsal motivasyon ile akademik motivasyon toplam puan arasındaki ilişki pozitif yönde olup, aralarındaki ilişki orta düzeydedir.

Dışsal motivasyon dışsal düzenleme ile belirlenmiş dışsal motivasyon ve motivasyonsuzluk alt boyutları arasındaki ilişki pozitif yönde olup, aralarında düşük düzeyde ilişki vardır.

Dışsal motivasyon ile akademik motivasyon toplam puan arasındaki ilişki pozitif yönde olup, aralarında orta düzeyde ilişki vardır.

Belirlenmiş dışsal motivasyon ile motivasyonsuzluk alt boyutları arasındaki ilişki negatif yönde olup, aralarında düşük düzeyde ilişki vardır.

Belirlenmiş dışsal motivasyon ile akademik motivasyon toplam puan arasındaki ilişki pozitif yönde olup, aralarında orta düzeyde ilişki vardır.

Motivasyonsuzluk ile akademik motivasyon toplam puan arasındaki ilişki negatif yönde olup, aralarında düşük düzeyde ilişki vardır.

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

TARTIŞMA

Çalışmada verilerin analizleri sonucunda elde edilen bulgular şöyledir;

H1 hipotezinde, ‘Yatılı ilköğretim bölge okullarında öğrenim gören öğrencilerin cinsiyet değişkenine göre beden eğitimi dersine karşı tutumları arasında fark yoktur’ durumu incelenmiştir. Beden eğitimi dersine karşı tutumları ile cinsiyet değişkenine göre kız ve erkek öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine karşı tutum puanları ortalamaları arasında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık belirlenmiştir ($p<0,05$). Bayan öğrencilerin tutum puan ortalamaları erkek öğrenci tutum puanlarından yüksek çıkmaktadır. Yaptığımız çalışmada elde ettiğimiz bulguların aksine Hatten (2004), Hünük ve Demirhan (2004), Koca ve arkadaşları (2005) yapmış oldukları çalışmalarda, erkek öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının kız öğrencilerden daha yüksek olduğu sonucunu elde etmişlerdir. Yapılan literatür çalışmalarında erkek öğrencilerin tutum ortalamaları bayan öğrencilerin tutum puanlarından yüksek çıkmış H1 hipotezimiz reddedilmiştir. Bayan öğrencilerin, sağlıklı bir vücuda sahip olabilme, derslerde kendilerine yüklenen görev sorumlulukları yerine getirebilme, güç, hız, kendine güven duyma vb. özelliklere sahip olabilme isteğinden kaynaklandığı düşünülmüştür.

Çalışmamızda beden eğitimi dersine karşı tutumları ile yaş değişkeni arasındaki ilişkiye göre 13 yaş grubu öğrencilerin tutum puan ortalaması 14 yaş grubu öğrencilerin tutum ortalamasından yüksek olup istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılığa sahiptir ($p<0,05$). 13 yaş grubu öğrencilerin tutum puanlarının 14 yaş grubu öğrencilerin tutum puanlarından daha yüksek çıktığı belirlenmiştir. Çalışma da elde ettiğimiz bulguları destekleyen ; Taşgın ve Tekin (2009) tarafından ilköğretim ve ortaöğretim öğrencileri üzerinde yapılan çalışmada, öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarının yaş gruplarına göre anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiş, farklı bir çalışmada öğrencilerin lise hayatına başladıktan sonra spora katılım oranlarında düşüş meydana geldiği belirlenmiştir (Pehlivan, 2010). Bu durumda H2 hipotezi reddedilmiştir. 13 yaş grubu öğrencilerin ergenlik dönemiyle birlikte gelen kendilerine duydukları öz güven, merak, ilgi, istek ve başarıma arzusu, ilkökul seviyesinden ortaokul seviyesine geçmenin verdiği heyecan durumu olduğu düşünülmüştür.

Yapmış olduğumuz çalışmadan elde edilen bulgulara göre beden eğitimi dersine karşı tutum ile sınıf seviyesi değişkeni arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. 7. sınıf seviyesi öğrencilerinin tutum puan ortalamalarının 8. sınıf seviyesi öğrenci tutum puanlarından daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Hünük'ün yapmış olduğu Ankara ilindeki ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarını belirlemek amaçlı yapmış olduğu çalışma da araştırmamızı destekler niteliktedir, nitekim ilköğretim okulları 6., 7. ve 8. sınıfta öğrenim gören öğrencilerin sınıf düzeylerine göre tutum puanlarına bakıldığında 6. Sınıfların tutumlarının hem 7. Sınıflarda öğrenim gören öğrencilerin tutumlarından hem de 8. Sınıflarda öğrenim gören öğrencilerin tutumlarından, 7. Sınıf öğrencilerinin tutumlarının ise 8. Sınıflardan daha yüksek olduğu bulunmuştur[45]. Bu durumda H3 hipotezimiz reddedilmiş olup, sınıf seviyesinin artmasına bağlı olarak azalan tutum ortalama puanlarını birden fazla nedene bağlamak da mümkündür. Örnek olarak, 8. sınıf seviyesine gelmiş olan öğrencinin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumunun azalmasının nedeni olarak; yıl sonunda iyi bir lise de eğitimine, öğrenime devam edebilmesi, geleceğine yön verebilmesi amacıyla girecekleri sınav olan LGS sınav maratonuna, aile, okul ve çevre unsurlarının da sınava yönelik öğrenci üzerindeki etkileri düşünüldüğünde öğrencilerin sınava yönelik kaygı, stres düzeylerinin yüksek olması zamanlarının büyük çoğunluğunu girecekleri sınav için verimli kullanmak adına yoğun ders çalışma temposuna ayırmış olmaları beden eğitimi derslerine etkin katılmama tutumlarının düşmesine neden olmuş olabilir.

Çalışmamızda not ortalaması değişkeni ile beden eğitimi dersine karşı tutumları arasındaki ilişkiye bakılmış ve anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($p>0,05$). 45-69 not ortalaması olan öğrencilerin ortalama tutum puanlarının not ortalaması daha yüksek öğrencilerden yüksek olup bu farklılık anlamlı bulunmamıştır. Gürbüz ve Özkan (2012) tarafından yapılan araştırmada öğrencilerin ders başarı düzeylerinin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarını etkileyen bir unsur olmadığı belirlenmiştir.

Yapmış olduğumuz çalışma da öğrencilerin anne eğitim düzeyleri değişkeni ile beden eğitimi dersine karşı tutumları arasındaki ilişkiye bakılmış ve anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($p>0,05$). Çalışmamız da anne eğitim durumu ilkokul mezunu olan

öğrencilerin beden eğitimi ders tutumları daha yüksek çıkmış bununla beraber anne eğitim durumu okur yazar olmayan öğrencilerin beden eğitimi ders tutumlarının düşük olduğu görülmüştür. Özçalıkuşu (1999), yaptığı çalışmada, YİBO'da öğrenim gören öğrencilerin (n=540) annelerinin %97,4'ünün eğitim düzeyinin ilköğretim ve daha alt seviyede olduğunu saptamıştır. Literatür taramasında, ilköğretim öğrencilerinin anne eğitim durumuna göre beden eğitimi dersine yönelik tutumlarında anlamlı bir değişiklik görülmezken, ortaöğretim öğrencilerinin anne eğitim durumları ile beden eğitimi dersine yönelik tutumlarında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür. (Koçak ve Hürmeriç, 2004; Koçak ve Hürmeriç, 2006; Güllü, 2007). Bir diğer çalışmada öğrencilerin başarı düzeylerine babanın öğrenim durumu, annenin öğrenim durumu gibi değişkenlerin önemli bir etkisinin olmadığı belirlenmiştir (Şeker ve ark 2004). YİBO öğrencilerinin annelerinin eğitim seviyesinin Türkiye genelindeki kadınların eğitim seviyelerine göre daha düşük olduğu söylenebilir. Sonuçlardaki oranlar ise ülkemizde eğitim seviyesinin yeterli düzeyde olmadığı bir göstergesidir. Bunun bir sebebi olarak da kentte yaşayan kadınların eğitimin her alanındaki fırsatlarından yararlanabiliyorken kırsal kesimde yaşayan kadınların yaygın eğitim kurslarıyla okuma yazma öğrenebiliyor olmalarını söyleyebiliriz.

Yapmış olduğumuz çalışma da öğrencilerin baba eğitim düzeyleri değişkeni ile beden eğitimi dersine karşı tutumları arasındaki ilişkiye bakılmış ve anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($p>0,05$). Aralpcan (1998), araştırmasında YİBO'da öğrenim gören öğrencilerin babalarının %90,5'inin öğrenim düzeyinin ilköğretim ve daha alt seviyede olduğunu saptanmıştır. Koçak & Hürmeriç (2006, s. 103; 2004, s. 135) araştırmalarında ilköğretim öğrencilerinin babalarının eğitim düzeylerine göre beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarında anlamlı fark bulamamışlar; bu çalışmanın aksine Güllü (2009) yaptığı çalışmada ortaöğretim öğrencilerinin babalarının eğitim durumlarına göre beden eğitimi dersine ilişkin tutumları arasında anlamlı farklılıklar olduğunu bulmuştur. Güllü (2009)'nün çalışmasında babalarının öğrenim durumu en düşük olan (okuryazar değil) öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin tutum puanlarının (4,07) en yüksek bulunurken, babalarının öğrenim durumu en yüksek olan (üniversite -lisans ve lisansüstü-) öğrencilerin tutum puanlarının (3,67) en düşük olduğu görülmektedir. Bu durumda H6

hipotezi kabul edilmiş olup, YİBO'da öğrencileri bulunan ailelerin eğitim seviyelerinin düşük olduğu söylenebilir, ailelerin kırsal kesimde yaşıyor olması ve kırsal kesimin eğitim olanaklarının metropollere göre daha kısıtlı olmasının bir sonucu olarak düşünebiliriz.

Çalışmamızda aylık gelir düzeyi değişkeni ile beden eğitimi dersine karşı tutumları arasındaki ilişkiye bakılmış ve anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($p>0,05$). Çalışmamızın paralelinde Güllü (2009) yapmış olduğu araştırmada öğrencilerin ailelerinin aylık ortalama gelir düzeylerine göre beden eğitimi dersine ilişkin tutum puanları arasında anlamlı düzeyde fark olmadığı görülmektedir. Bu durumda H7 hipotezi kabul edilmiştir. Çalışmamızın aksine, Öztürk (2000) yaptığı çalışmada şehirleşme, ailelerin gelir düzeyi ve eğitim düzeyi ile katılımcıların spora ilgisi arasında anlamlı ilişki bulmuştur. Aylık gelir ortalaması düşük olan ailelerin çocuklarının, okul dışında ücretli spor eğitim kurslarına katılımlarının düşük seviyede olmasından yola çıkarak, okullarında beden eğitimi dersine ilişkin tutum puanlarının daha yüksek olması beklenmiştir. Ancak öğrencilerin beden eğitimi ders tutumlarının ailenin ekonomik geliri ile olumlu bir farklılaşma olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Çalışmamız da öğrencilerin aktif olarak okul takımında yer alıp yer almaması ile beden eğitimi dersine karşı tutumları arasındaki ilişki incelendiğinde okul takımında yer almayan öğrencilerin derse karşı tutum ortalama puanları yüksek çıkmış, bunun istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık oluşturmadığı tespit edilmiştir ($p>0,05$). Bu durumda H8 hipotezi kabul edilmiştir. Yapılan literatür araştırmasında çalışmamızın sonucunun tam tersi veriler elde edilmiş olan çalışmalar yapılmıştır. Karadağ (2012) tarafından çalışmada da lise ve ilköğretim öğrencilerinin beden eğitimi dersine karşı tutumlarının bazı değişkenlere göre incelenmesi amaçlanmış araştırmanın sonunda okul takımlarında düzenli aktivite yapan bireylerin, beden eğitimi dersine yönelik tutum puanlarının, spor yapmayan öğrencilerden daha yüksek olduğu görülmüştür. Temelde gönüllülük esasına dayanan fiziksel aktiviteler, beden eğitimi ve spor dersleri öğrencilerin ders içeriğine karşı ilgilerinin, öğretmenin öğrencilere eşit eğitim fırsatı sunmasının, ilgili branşlarda aktif spor yapan arkadaşlarının yapmış olduğu spor dalı hakkında teknik, taktik ve kural bilgisine sahip olmaları, bu durumun kendilerine oldukça haz ve heyecan

sağlaması ile başarılı , mutlu olan öğrencilerin varlığı okullarında aktif spor yapmayan öğrenciler için aktif spor yapmasalar bile beden eğitimi dersine tutumlarının olumlu yönde bir eğilim gösterdiğini düşünebiliriz.

Çalışmamızda cinsiyet değişkeni ile akademik motivasyonun alt boyutu olan içe yansıyan dışsal motivasyon puanları arasında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık bulunmamıştır ($p>0,05$). Buna karşılık akademik motivasyon toplam puanı ile cinsiyet değişkeni arasında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık bulunmuştur ($p<0,05$). Bu durumda H9 hipotezi kabul edilmiştir.

Çalışmamızda yaş değişkeni ile akademik motivasyonun alt boyutları arasındaki ilişkide istatistiksel açıdan anlamlı farklılıklar bulunmamıştır ($p>0,05$). Toplam motivasyon ortalama puanları arasında 13 yaş aralığındaki öğrencilerin puanları 14 yaş aralığındaki öğrencilerin toplam puanlarından yüksek çıkmış, bu fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır ($p>0,05$). Yapılan literatür taraması sonucu çalışmada elde etmiş olduğumuz sonucun tam tersi yönde çalışmalar yapılmıştır. Ergenin yaşına göre, akademik başarı durumu değerlendirilmiş, istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre yaş ilerledikçe akademik başarı azalmıştır (Keskin ve Sezgin 2009).

Çalışmamızda sınıf seviyesi değişkeni ile akademik motivasyonun alt boyutları olan başarıya yönelik içsel motivasyon puanlarında 8.sınıftakilerin puanları 7.sınıftakilerden yüksek bulunmuştur ($p<0,05$). Motivasyonsuzluk puanlarında 7.sınıftakilerin puan ortalamaları 8.sınıftakilerden yüksek bulunmuştur ($p<0,05$). Bu farklılıklar istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur ($p<0,05$). Akademik motivasyon toplam puan ortalamalarında ise 8. sınıf ortalama puanları 7.sınıf ortalama puanlarından yüksek çıkmış fakat bu farklılık istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır ($p>0,05$). Çakır (2006) yaptığı çalışmada, sınıf düzeyi açısından bakıldığında sınıf düzeyi yükseldikçe içsel motivasyon ve dışsal motivasyon düzeylerinin düşmekte buna karşılık sınıf düzeyleri yükseldikçe motivasyonsuzluk düzeyleri yükseldiğini tespit etmiştir. Her ne kadar akademik motivasyon puan ortalama sonuçları anlamlılık ifade etmese de 8.sınıf öğrencilerinin motivasyonlarının yüksek olmasını hazırlanmış oldukları sınav süreci buna

bağlı olarak enerjilerini boşaltmaları, zihinsel yorgunluklarının giderilmesi bakımından önem taşıdığını düşünebiliriz.

Araştırmamızda not ortalaması değişkenine göre, motivasyonun her bir alt boyutu için puan ortalamaları istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır ($p>0,05$). Akademik motivasyon toplam puan ortalamaları 45-69 puan aralığında daha yüksek çıkmasına rağmen bu farklılık istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır ($p>0,05$). Akademik başarı düzeyleri farklı olan öğrencilerin, başarı düzeyi düşük olanlarının motivasyon alt boyut puan ortalamalarının yüksek çıkmasını diğer derslere karşı başarısız olma duygusunu, fiziksel ve mental anlamda güçlü olmayla bunu da en iyi beden eğitimi dersine aktif katılımı, severek, isteyerek yapma düşüncesiyle hareket ettiğini düşünebiliriz.

Araştırmamızda anne eğitim düzeyi değişkeni ile akademik motivasyon alt boyutları puan ortalamaları istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır ($p>0,05$). Aralpcan (1998), YİBO'ların sayısal gelişimi ile ilgili yaptığı araştırmasında YİBO'da öğrenim gören öğrencilerin annelerinin %97,9'unun eğitim düzeyinin ilköğretim ve daha alt seviyede olduğunu saptamıştır. Şeker ve ark (2004) yaptıkları çalışmada öğrencilerin başarı düzeylerine babanın öğrenim durumu, annenin öğrenim durumu gibi değişkenlerin önemli bir etkisinin olmadığını belirlemişlerdir. Bu durumda H13 hipotezimiz kabul edilmiştir.

Araştırmamızda baba eğitim düzeyi değişkeni ile akademik motivasyon alt boyutlarından dışsal motivasyon dışsal düzenleme ortalama puanları istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur ($p<0,05$). Akademik motivasyon toplam puanlarında lise eğitim düzeyi puanları yüksek çıksa da bu farklılık anlamlı bulunmamıştır ($p>0,05$). Şeker ve ark (2004) yaptıkları çalışmada öğrencilerin başarı düzeylerine babanın öğrenim durumu, annenin öğrenim durumu gibi değişkenlerin önemli bir etkisinin olmadığını belirlemişlerdir. Bu durumda H14 hipotezi kabul edilmiştir. Baba'nın dışsal motivasyon puanının anlamlı sonuç vermesi ergenlik çağı dönemindeki öğrenciler için iyi eğitim almış ve iyi bir meslek sahibi olan baba, ekonomik gelir açısından bir güç olarak görülebilir, ekonomik gelir düzeyi iyi olan ailede yetişen çocuğun kendine güven duymasını sağlayabilir şeklinde düşünebiliriz.

Yapılan çalışmada aylık gelir düzeyi değişkenine göre, içe yansıyan dışsal motivasyon ve dışsal motivasyon dışsal düzenleme alt boyutları ortalama puanları istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur ($p<0,05$). Konuya ilişkin çalışmalar incelendiğinde, Yıldırım ve Karataş (2018)'ın 1629 ortaokul öğrencisi ile yaptığı çalışmada, aile gelir düzeyi değişkeninin fen öğrenmeye ilişkin motivasyon düzeyi üzerinde anlamlı farklılık yaratmadığı sonucuna ulaşmıştır. Ailede gelire verilen önem, öğrencinin akademik motivasyonu üzerinde etkili olabileceği düşünülmelidir. Aile içinde olumlu iletişim sağlanması veya anne ve babanın, kardeşlerin desteği çocuklar üzerinde hissediliyorsa düşük gelirli bir mesleğe sahip olmak akademik motivasyonu olumsuz yönde etkileyemeyecektir.

Araştırmamızda okul takımında yer alıp yer almama değişkeni ile motivasyonun alt boyutlarından başarıya yönelik içsel, uyarım yaşamaya yönelik içsel, içe yansıyan dışsal, dışsal motivasyon dışsal düzenleme motivasyonları ve motivasyonsuzluk ortalama puanları istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur ($p<0,05$). Konuyla ilgili yapılan bir çalışmada spor yapan ve bir spor kulübüne üye olan öğrencilerle, sadece okulda sporla ilgilenen ve spor kulübü üyesi olmayan öğrencilerin eğitim motivasyonlarında bazı farklılıklar belirlenmiştir (Gençay ve Gençay 2007). Elde ettiğimiz bulgular Gençay ve Gençay (2007)'ın çalışmasıyla benzerlik göstermektedir. Bu verilerden hareketle ortaokul öğrencileri spor faaliyetlerine katılırken oyun kurallarını öğrenmekte, yeni beceriler elde etmekte, kuralları öğrenip yeni beceriler geliştirmesiyle katıldığı sportif faaliyetlerden haz ve heyecan duymakta, farklı bir ortam ve yeni arkadaşlıklar edinmektedirler. Sonuçta sporu bu kadar seven öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının aktif spor yapmayan öğrencilerin tutumlarına göre daha olumlu olmasının doğal bir sonuç olarak kabul edilebilir.

Araştırmamızda Tablo 5.17 Spearman Korelasyon değerleri incelendiğinde, araştırmaya katılan öğrencilerin tutum ölçeği değeri ile, akademik motivasyon toplam değeri arasındaki ilişkinin doğrusal (orta şiddette) ve anlamlı bir ilişkiye sahip oldukları tespit edilmiştir.

Yukarıda bahsi geçen korelasyon tablosu incelendiğin, tutum ölçeği değeri ile, akademik motivasyon alt boyutları olan içsel ve dışsal motivasyon değerleri arasındaki

ilişkinin aynı yönde doğrusal fakat farklı şiddetlerde ve anlamlı bir ilişkiye sahip oldukları tespit edilmiştir. Uluişik ve diğerleri (2016) tarafından yapılan benzer bir araştırmada, beden eğitimi dersine yönelik tutum ölçeği ve akademik motivasyonları arasındaki ilişkilerin incelenmesi hedeflenmiştir. Bu gerçekleştirilen araştırmada akademik başarı motivasyonu alt boyutları olan içsel ve dışsal motivasyon düzeyi ile beden eğitimi dersine yönelik tutum puanları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunduğu tespit edilmiştir. Akandere ve diğerleri(2010) ve Sproule ve diğerleri(2007) tarafından aynı konu başlığı altında yapılan araştırma sonuçları da değerlendirildiğin de çalışmamızda elde ettiğimiz bulguları destekler niteliktedir.

Spearman's korelasyon tablosunda, tutum ölçeği değeri ile, akademik motivasyonun alt boyutu olan motivasyonsuzluk değeri arasındaki ilişkinin istatistiksel açıdan anlamlı olmadığı tespit edilmiştir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Sonuç olarak; Yatılı Bölge İlköğretim Okullarında Öğrenim Gören Öğrencilerin Beden Eğitimi Dersine Karşı Tutumları İle Akademik Başarı Motivasyonları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi amacıyla yapılan bu çalışmada Öğrencilerin beden eğitimi dersine karşı tutumlarında bayan öğrencilerin lehine anlamlı bir fark çıkmıştır. Öğrencilerin Akademik başarı motivasyonlarına bakıldığında ise erkek öğrencilerin motivasyonlarının bayan öğrencilere oranla daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca dışsal motivasyonda bayan öğrencilerin, içsel motivasyonda erkek öğrencilerin daha yüksek değerlere sahip olduğu belirlenmiş, ayrıca bayan öğrencilerin Motivasyonsuzluklarının erkek öğrencilere göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Ülkemiz de sporunun gelişimi için önemli bir araç olan okul sporları ve beden eğitimi derslerine verilen önem gün geçtikçe azalmaktadır, okulların bilgi yüklemeyi, sınav maratonunu ön plana çıkarmaları nedeniyle ailelerin çocuklarına okul saatleri dışında takviye edici özel ders aldirmaları ya da dershanelere göndermeleri neticesinde hem okullarda okul sporları yapılamaz hale gelmiş, hem de okul dışında öğrencilerin sosyalleşmesine de katkı sağlayacak olan sportif faaliyetlere yönelim azalmıştır. Bu sorunların yanında okulların spor alanlarının giderek daralması, okullar için zorunlu bir gereksinim olan spor tesislerinin göz ardı edilmesi, beden eğitimi öğretmenlerinin

konumlarının değişmesi, spor hakkında yeterli düzeyde ilgi ve bilgisi bulunmayan okul yöneticilerinin olumsuz tavırları ve spor politikalarını belirleyen kurumlar yüzünden, okul sporlarına verilen önem azalmıştır. Hâlbuki sporda alt yapısı ve elit sporcu sayısı çok az olan ülkemiz sporu için, okul gençliği büyük bir potansiyele sahiptir. Spor eğitiminde temel eğitim, gelişim performans ve yüksek performans dönemleri ilk ve orta öğretim dönemlerine denk gelmektedir. Bu nedenle, okul sporumuzun temelini oluşturmaktadır (Uğur, 2006). Genelde birleştirilmiş sınıf ya da köy okullarından gelen YİBO öğrencilerinde yönlendirmenin 1–5. sınıf düzeylerinde uygulanmasının zorlukları olabilir. Bu sınıflarda eğitim veren sınıf öğretmenlerin uzmanlaştıkları alanın beden eğitimi olmayışının uygulamalarda, köy okullarındaki fiziksel olanakların yetersizliği yönlendirme konusunda bir eksiklik yaratmaktadır Ailelerin genelde tarımla uğraşiyor olması ve çocuklarından fiziksel olarak yardım beklemeleri, sporun ihtiyaç fazlası bir aktivite olabileceği görüşü ile açıklanabilir. Spor amaçlı düzenli olarak yapılan aktivitelerin, aileler tarafından zaman kaybı ve iş gücünü azaltan, para kaybettiren “boş ders” etkinliği olarak düşünölebileceği ve bundan dolayı da spor yapmalarına sıcak bakılmadığını düşünebiliriz. Bu noktada da beden eğitimi öğretmenin ve YİBO’nun ortaya çıkartmak istediği temel amacı ortaya çıkmaktadır.

Ülke genelinde YİBO’ların kapsamı çok geniş bir eğitim kitlesine hitap ettiği ve kırsal kesimde yaşayan insanların temel eğitimleri açısından çok önemli olduğu tartışılmaz bir gerçektir. Ayrıca sayısal olarak düşünöldüğünde eğitime sağladığı katkı çok büyüktür. Ancak daha elverişli öğrenme ortamları oluşturulması için fiziki alt yapının gözden geçirilmesi gerektiği inancındayız. Bu tip etkenlerin kaliteyi arttıracığı bir gerçektir. Kalite yerine sayı çokluğunu tercih etmekte, üreten birey yerine bir sonraki eğitim dönemine geçme gibi kısır bir hedefe yönelmiş ve sonuçta tüketen birey yetiştirmeye çalışmakla birlikte sistemi bozuk ürünler çıkaran bir makineye çevirebilir. Spor faaliyetleri sorumluluk alan, paylaşan, tartışan, eğlenen, öğrenen kısaca yaşayan öğrenci tipini yaratır ve pansiyonları öğrencilerin severek kaldıkları zaman geçirmek istedikleri bir yer haline getirebilir. Okulu evi gibi algılayabilmesi mutlu olduğunu hissetmesi onu her alanda motive edebileceği gibi okula ve eğitime olan bağlılığını da şüphesiz ki arttıracaktır.

Öneriler;

1. Bu çalışma daha geniş bir örneklem gurubuna uygulanabilir.
2. Bu çalışma yatılı öğrenciler ile normal eğitim-öğretim gören öğrencilere yapılarak aralarındaki farka bakılarak da yapılabilir.
3. Bu çalışma beden eğitimi dersine tutumun dışında diğer derslere olan tutumları ile akademik başarı motivasyonları arasındaki ilişkiye bakılabilir.
4. Bu çalışma kırsal ve merkezi okullarda eğitim öğretim gören öğrencilere yapılarak aralarındaki farka bakılabilir.
5. Bu çalışma, farklı değişkenlerle de örneğin; öğrencilerin anne babanın hayatta olup olmadığı, parçalanmış aile olup olmadıkları, ailenin etnik kökeni, okul kültürü göz önünde bulundurularak da incelenebilir.
6. Rehber öğretmenin, branş öğretmenleri ve öğrencilerin aileleri ile işbirliği içerisinde olması öğrencilerin derse karşı tutumlarını ve akademik motivasyonlarını olumlu yönde etkileyebilir.
7. Yatılı ilköğretim bölge okulları görev yapan ve ya görev yapacak olan eğitim personellerinin formasyon eğitimi noktasında pedagojik yaklaşımları en üst yeterlilik seviyesinde olması gerekmektedir. YİBO öğrenci profiline genel olarak bakıldığında, bu okullarda eğitim gören öğrencilerin hem maddi hem de manevi ihtiyaçları kentsel yerleşim bölgelerinde eğitim gören öğrencilerden farklı olduğu için, bu okullarda görev yapan ve ya görev yapacak olan öğretmenlerinde gönüllülük esasına dayanarak çalışması, bunun sonucunda da verimli ve etkili bir eğitim hizmeti sunması gerekir.

EKLER

EK 1: Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu İzin Başvuruları

Biriminizden, Dumlupınar Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etik Kurul'una yapılacak her türlü izin başvurusunda, (proje, anket, ölçekler ve görüşme formları vb.) çalışmayla ilgili aşağıdaki formların hem başvuru sahibi (Ek-1 ve Ek-2) hem de birim kurulu tarafından (Ek-3) eksiksiz doldurularak, başvuru dosyasına eklenmesini rica ederim.

Prof. Dr. İ. Göktaş Ediz

Dumlupınar Üniversitesi

Bilimsel Araştırma ve Yayın Etik Kurulu Başkanı

EK 2: Bilgi Formu

Araştırmanın Adı	Yatılı Bölge Ortaokullarında öğrenim gören öğrencilerin beden eğitimi dersine karşı tutumları ile akademik başarı motivasyonları arasındaki ilişkinin incelenmesi
Araştırmanın Niteliği	Yüksek Lisans alan çalışması.
Araştırma Ekibi	Yüksek Lisans Öğrencisi: AYŞE YAĞMUR YAPICI
Araştırma Yürütücüsünün Haberleşme Bilgileri	ygmr_vpc@hotmail.com TEL: 05548056607
Araştırmacının Amacı	Yatılı Bölge Ortaokullarında öğrenim gören öğrencilerin beden eğitimi dersine karşı tutumları ile akademik başarı motivasyonları arasındaki ilişkinin incelemek
Araştırmanın Gerekçesi	İlgili gurup ile yapılacak çalışma alana, ilgili grubun kişisel ve sosyal gelişimlerine ve literatüre katkı sağlamaktır.
Araştırmanın Yöntemi	Alan araştırması, ölçek uygulaması
Araştırmada Kullanılacak Yöntemleri İrdeleyen Etik Özet	Yüksek lisans tez çalışmasında yer alan katılımcılara kendi istekleri dahilinde çalışmaya katılacakları anlatılacak ve bunun neticesinde çalışmaya katılmaya istekli olan kişilere ölçek formu doldurtulacaktır. Ölçek formunda yer alan gerek likert tipi ölçek maddelerinde gerekse demografik veri formunda katılımcıların hiçbir özel bilgisi yer almayacaktır. Çalışma sonucu ortaya çıkan verilerin de sadece bilimsel amaçlı olarak kullanılacağı katılımcılara sözel olarak ifade edilecektir.

EK 3: Taahhüt Formu

	EVET	HAYIR
1. Çalışma için, ilgili danışman ya da sorumlusunun uygunluk onayı (içerik, amaç ve yöntem açısından) alınmış mıdır? (Eğer başvuru danışman tarafından yapılmıyorsa)	X	
2. Çalışmanın başlığı, içeriğini yansıtmakta mıdır? • Çalışmanın başlığı içeriği yansıtır niteliktedir.	X	
3. Çalışmadan elde edilecek olan veriler bilimsel anlam taşımakta mıdır? • Çalışma sonucu elde edilen veriler alana ve dolayısıyla bilimselliğe katkı niteliğindedir.	X	
4. Sosyal ve beşeri bilimlerde yapılacak anket ve tutum araştırmalarında, katılımcıların rızası alınmış/alınacak mıdır? • Örneklem grubundaki katılımcıların rızası alınarak gönüllü katılım ile anketler uygulanacaktır.	X	
5. Sosyal ve beşeri bilimlerde yapılacak anket ve tutum araştırmalarında, <u>araştırma bir kurumda yapılacaksa</u> , katılımcıların rızası alınmış/alınacak mıdır? • Gönüllü katılım ilkesi doğrultusunda katılımcıların rızası alınacaktır.	X	
6. Sosyal ve beşeri bilimlerde yapılacak anket ve tutum araştırmalarında, <u>araştırma bir kurumda yapılacaksa</u> , katılımcıların rızasından sonra, bağlı oldukları kurumun izni alınmış mıdır? • Çalışma örneklem grubunun kurumundan (takımından) izin alınacaktır.	X	
7. Çalışmanın başlığı ve içeriği ilgili bilim alanının araştırma ve yayın etiğine uygun mudur? • Çalışmanın başlığı ve içeriği ilgili bilim alanının araştırma ve yayın etiğine uygundur.	X	
8. Çalışmada kullanılacak yöntemler ilgili bilim alanının araştırma ve yayın etiğine uygun mudur? • Çalışmada kullanılacak yöntemler ilgili bilim alanının araştırma ve yayın etiğine uygundur.	X	
9. Çalışmanın olası sonuçları, ilgili olduğu bilim alanı araştırma ve yayın etiğine uygun mudur? • Çalışmanın sonuçları bilim alanı ve yayın etiğine uygundur. Katılımcıların gönüllü katılım formunu dolduran kişilere araştırma formları doldurtularak, isteyen katılımcılara form uygulanacaktır.	X	
10. Çalışma bir bütün olarak değerlendirildiğinde, ilgili bilim alanının araştırma ve yayın etiğine uygun mudur? • Çalışma ilgili bilim alanının araştırma yöntemlerine ve yayın etiğine uygun olup, alana katkı niteliğindedir.	X	

Not: Formda “hayır” kısmını işaretlediyseniz, ilgili maddenin altındaki (*) bölüme, gerekçenizi yazınız. Çalışma ile ilgili olarak, belirtmek istediğiniz başka husus varsa ayrıca yazabilirsiniz.

Başvuru sahibi olarak “yukarıda verdiğim bilgilerin” doğruluğunu taahhüt ederim.

ADI-SOYADI VE UNVANI: Ayşe Yağmur YAPICI
TARİH VE İMZASI: 22.04.2019

EK 4: Kurul Değerlendirme Formu

	EVET	HAYIR
1. Çalışma için, ilgili danışman ya da sorumlusunun uygunluk onayı (içerik, amaç ve yöntem açısından) alınmış mıdır? (Eğer başvuru danışman tarafından yapılmıyor ise)		
*		
2. Çalışmanın başlığı, içeriğini yansıtmakta mıdır?		
*		
3. Çalışmadan elde edilecek olan veriler bilimsel anlam taşımakta mıdır?		
*		
4. Sosyal ve beşeri bilimlerde yapılacak anket ve tutum araştırmalarında, katılımcıların rızası alınmış/alınacak mıdır?		
*		
5. Sosyal ve beşeri bilimlerde yapılacak anket ve tutum araştırmalarında, <u>araştırma bir kurumda yapılacaksa</u> , katılımcıların rızası alınmış/alınacak mıdır?		
*		
6. Sosyal ve beşeri bilimlerde yapılacak anket ve tutum araştırmalarında, <u>araştırma bir kurumda yapılacaksa</u> , katılımcıların rızası alındıktan sonra, bağlı oldukları kurumun izni alınmış mıdır?		
*		
7. Çalışmanın başlığı ve içeriği ilgili bilim alanının araştırma ve yayın etiğine uygun mudur?		
*		
8. Çalışmada kullanılacak yöntemler ilgili bilim alanının araştırma ve yayın etiğine uygun mudur?		
*		
9. Çalışmanın olası sonuçları, ilgili olduğu bilim alanı araştırma ve yayın etiğine uygun mudur?		
*		
10. Çalışma bir bütün olarak değerlendirildiğinde, ilgili bilim alanının araştırma ve yayın etiğine uygun mudur?		
*		

Notlar:

1. Formda “hayır” kısmını işaretlediyseniz, ilgili maddenin altındaki (*) bölüme, gerekçenizi yazınız.
2. Çalışma ile ilgili belirtmek istediğiniz başka husus varsa ayrıca yazabilirsiniz.
3. Bu form ilgili birimin kurul’unda değerlendirildikten sonra doldurularak kurul kararı ekinde gönderilecektir.

EK 5: Kişisel Bilgiler Formu

Değerli Katılımcı, Yüksek lisans tezi olarak yürütmekte olduğum araştırma kapsamında aşağıdaki sorulara vereceğiniz cevaplar tamamen bilimsel amaçlı ve gizlilik esasına göre değerlendirilecektir. Katkılarınızdan dolayı teşekkür ederiz.

1- Cinsiyetiniz? Kadın Erkek

2- Yaşınız (Lütfen rakamla yazınız).....

3- Sınıfınız? 5.sınıf 6.sınıf 7.sınıf 8.sınıf

4- Not Ortalamanız(Lütfen rakamla yazınız).....

5- Annenizin eğitim düzeyi: Okur-yazar değil İlkokul Ortaokul Lise Üniversite ve üstü

6- Babanızın eğitim düzeyi: Okur-yazar değil İlkokul Ortaokul Lise Üniversite ve üstü

7- Ailenizin Aylık Geliri: 0-1000 TL 1001-2000 TL 2001-3000 TL

3001- 4000 TL 4000 TL ve Üzeri

8- Okul takımında yer aldınız mı? :Evet Hayır

9- Yukarıdaki soruya cevabınız evet ise hangi branşta spor yapıyorsunuz?.....

10-Yukarıdaki soruya cevabınız evet ise hangi branşta spor yapıyorsunuz?.....

EK-6: Ortaöğretim Öğrencileri İçin Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeği

Sayın öğrenci, A aşağıda beden eğitimi dersi ile ilgili cümleler bulunmaktadır. Her cümlenin karşısında beş (5) cevap seçeneği vardır. Her cümleyi dikkatlice okuduktan sonra cümledeki ifadeye ne düzeyde katılıyorsanız, o cevap seçeneğini (X) işaretleyiniz. Cevap seçenekleri arasında doğru ya da yanlış cevap yoktur. Cevap verirken de sadece haftalık ders programınız dâhilindeki beden eğitimi derslerini göz önünde bulundurunuz. Lütfen hiçbir soruyu boş bırakmayınız.

1= Kesinlikle Katılmıyorum 2= Katılmıyorum 3= Kararsızım 4= Katılıyorum

5= Kesinlikle Katılıyorum

1. Beden eğitimi derslerini sabırsızlıkla beklerim.	(1) (2) (3) (4) (5)
2. Beden eğitimi derslerinde kendimi zinde hissederim.	(1) (2) (3) (4) (5)
3. Beden eğitimi dersini gereksiz bir ders olarak görüyorum.	(1) (2) (3) (4) (5)
4. Beden eğitimi ders aktivitelerinde iyi duruş alışkanlığı kazanıyorum.	(1) (2) (3) (4) (5)
5. Beden eğitimi derslerinde karşılaştığımız spor dallarının (voleybol, futbol vs.) saha ölçüleri, araç ve gereçleri ile ilgili bilgiler ilgimi çekiyor.	(1) (2) (3) (4) (5)
6. Beden eğitimi dersinde karşılaştığımız spor dalları ile ilgili temel becerileri (parmak pas, vs) öğrenmekten zevk alıyorum	(1) (2) (3) (4) (5)
7. Beden eğitimi dersleri sayesinde sporun sağlığa ne kadar yararlı olduğunu anlıyorum.	(1) (2) (3) (4) (5)
8. Beden eğitimi derslerinde öğrendiğim becerileri okul dışı aktivitelerde de uyguluyorum.	(1) (2) (3) (4) (5)
9. Beden eğitimi derslerinde temel sağlık kuralları ile ilgili bilgilerim artıyor.	(1) (2) (3) (4) (5)
10. Beden eğitimi ders etkinlikleri az iletişim kurduğum sınıf arkadaşlarımla iletişimimizi artırıyor.	(1) (2) (3) (4) (5)
11. Beden eğitimi ders etkinlikleri yakın olduğum arkadaşlarımla samimiyetimizi daha da güçlendiriyor.	(1) (2) (3) (4) (5)
12. Beden eğitimi ders aktiviteleri kendime güven duymama sağlıyor.	(1) (2) (3) (4) (5)
13. Beden eğitimi ders aktivitelerinde arkadaşlarımla dostça oynuyorum.	(1) (2) (3) (4) (5)
14. Beden eğitimi derslerinin, günlük hayatın düzenine ve kurallarına uymayı kolaylaştırdığını düşünüyorum.	(1) (2) (3) (4) (5)
15. Beden eğitimi dersine katılmaktan zevk duyuyorum.	(1) (2) (3) (4) (5)

16. Beden eğitimi dersleri sınıf içi etkileşimimizi artırıyor	(1) (2) (3) (4) (5)
17. Beden eğitimi dersinde bir şey öğrenmediğimi düşünüyorum	(1) (2) (3) (4) (5)
18. Haftalık beden eğitimi ders saat sayısı daha fazla olmalıdır.	(1) (2) (3) (4) (5)
19. Beden eğitimi derslerinde genellikle eşofmanlarımızı giyinip hiçbir şey yapmadan tekrar çıkartıyoruz.	(1) (2) (3) (4) (5)
20. Beden eğitimi dersinde öğrendiğimiz bilgi, beceriler ve aktivitelerin ileriki hayatımızda hiç işimize yaramayacağını düşünüyorum.	(1) (2) (3) (4) (5)
21. Beden eğitimi ders aktiviteleri fiziksel gelişime katkı sağladığımı düşünüyorum.	(1) (2) (3) (4) (5)
22. Beden eğitimi derslerinde rahatlayıp gevşiyorum.	(1) (2) (3) (4) (5)
23. Beden eğitimi dersleri sayesinde spor dallarını daha iyi tanıdığımı düşünüyorum.	(1) (2) (3) (4) (5)
24. Beden eğitimi dersi yaramaz ve tembel öğrencilerin dersidir.	(1) (2) (3) (4) (5)
25. Beden eğitimi dersi okul programlarından çıkartılmalıdır.	(1) (2) (3) (4) (5)
26. Beden eğitimi ders aktivitelerine katılmak istemiyorum.	(1) (2) (3) (4) (5)
27. Beden eğitimi dersleri sayesinde yeteneklerimin farkına varıyorum.	(1) (2) (3) (4) (5)
28. Beden eğitimi ders aktiviteleri sayesinde sağlığımı daha iyi koruyorum.	(1) (2) (3) (4) (5)
29. Üniversiteye giriş sınav kaygısı varken beden eğitimi dersine katılmak beni rahatsız ediyor.	(1) (2) (3) (4) (5)
30. Beden eğitimi derslerinde çoğunlukla gereksiz bilgi ve beceriler öğreniyoruz.	(1) (2) (3) (4) (5)
31. Beden eğitimi dersleri insanı okul dışında da egzersiz ve spor yapmaya teşvik ediyor.	(1) (2) (3) (4) (5)
32. Beden eğitimi derslerinde sinir, kas ve eklem koordinasyonumuzu geliştirici hareketler yapıyoruz.	(1) (2) (3) (4) (5)
33. Beden eğitimi ders aktiviteleri sayesinde zararlı alışkanlıklardan uzak duruyorum.	(1) (2) (3) (4) (5)
34. Beden eğitimi ders etkinliklerine sadece yüksek not almak için katılıyorum.	(1) (2) (3) (4) (5)
35. Beden eğitimi ders aktiviteleri öğrencileri okul kurallarını çiğnemeye teşvik ediyor.	(1) (2) (3) (4) (5)

EK-7: Ortaokul Öğrencileri İçin Akademik Motivasyon Ölçeği

Değerli öğrenci, bu ölçek; neden okula devam ettiğinizi belirlemek için yapılan bir bilimsel araştırmanın yürütülmesi amacıyla hazırlanmıştır. Ölçekte yer alan sorulara verdiğiniz yanıtlar, kesinlikle size not vermek ya da sizi eleştirmek amacıyla kullanılmayacaktır. Bu soruların herkes için geçerli doğru yanıtları bulunmamaktadır. Bu nedenle, ‘neden okula gidiyorsunuz?’ Sorusunu cevaplamak için aşağıda verilen tüm ifadeleri dikkatle okuyunuz. İfadenin karşısındaki seçeneklerden sizin için en uygun olanı işaretleyerek cevabınızı belirtiniz.

1 İleride yüksek ücretli bir iş bulabilmeme yardımcı olacağı için okula gidiyorum	(1) (2) (3) (4) (5) (6) (7)
2 Yeni şeyler öğrenmek istediğim için okula gidiyorum	(1) (2) (3) (4) (5) (6) (7)
3 İleride seçebileceğim liseye daha iyi hazırlanmamda bana yardımcı olacağı için okula gidiyorum	(1) (2) (3) (4) (5) (6) (7)
4 Kendi düşüncelerimi başkalarıyla paylaşmak beni mutlu ettiği için okula gidiyorum	(1) (2) (3) (4) (5) (6) (7)
5 Dürüst olmak gerekirse, bilmiyorum, aslında okulda boşa zaman harcıyormuşum gibi geliyor	(1) (2) (3) (4) (5) (6) (7)
6 Çalışmalarımı (ödev, proje vb.) başarı ile tamamladığımda mutlu olduğum için okula gidiyorum	(1) (2) (3) (4) (5) (6) (7)
7 Okulu bitirebileceğimi kendime kanıtlamak için okula gidiyorum	(1) (2) (3) (4) (5) (6) (7)
8 Ailemin istediği iyi bir liseye gidebilmek için okula gidiyorum	(1) (2) (3) (4) (5) (6) (7)
9 Daha önce hiç bilmediğim şeyleri keşfetmeyi sevdiğim için okula gidiyorum	(1) (2) (3) (4) (5) (6) (7)
10 Gelecekte saygın bir liseye girebilmemi sağlayacağı için okula gidiyorum	(1) (2) (3) (4) (5) (6) (7)
11 İlgi çekici metinler okumaktan zevk aldığım için okula gidiyorum	(1) (2) (3) (4) (5) (6) (7)
12 İlk zamanlar okula gitmem için geçerli nedenlerim vardı; fakat şimdi devam edip etmeme konusunda kararsızım	(1) (2) (3) (4) (5) (6) (7)
13 Kişisel hedeflerimi gerçekleştirerek başarılı olmak için okula gidiyorum	(1) (2) (3) (4) (5) (6) (7)
14 Başarılı olduğumda kendimi önemli hissettiğim için okula gidiyorum	(1) (2) (3) (4) (5) (6) (7)
15 İleride iyi bir hayat yaşamak istediğim için okula gidiyorum	(1) (2) (3) (4) (5) (6) (7)
16 İlgimi çeken konularda bilgimi artırmak için okula gidiyorum	(1) (2) (3) (4) (5) (6) (7)
17 Gelecekte, daha iyi bir meslek seçebilmemi sağlayacağı için okula gidiyorum	(1) (2) (3) (4) (5) (6) (7)

18 Derslerde geçen konulara kendimi kaptırmaktan büyük keyif aldığım için okula gidiyorum	(1) (2) (3) (4) (5) (6) (7)
19 Neden okula gittiğimi bilemiyorum, açıkçası çok da umurumda değil	(1) (2) (3) (4) (5) (6) (7)
20 Derslerde zor olan etkinlikleri başarı ile yapabildiğimi görmek bana zevk verdiği için okula gidiyorum	(1) (2) (3) (4) (5) (6) (7)
21 Kendime zeki olduğumu göstermek için okula gidiyorum	(1) (2) (3) (4) (5) (6) (7)
22 Sınavlarda daha yüksek puanlar alabilmek için okula gidiyorum	(1) (2) (3) (4) (5) (6) (7)
23 İlgimi çeken konularda beni sürekli öğrenmeye yönlendirdiği için okula gidiyorum	(1) (2) (3) (4) (5) (6) (7)
24 Lise de daha başarılı olmamı sağlayacak bilgi ve becerilerimi geliştireceği için okula gidiyorum	(1) (2) (3) (4) (5) (6) (7)
25 Birbirinden farklı ve ilginç konular öğrenirken hissettiğim büyük zevkten dolayı okula gidiyorum	(1) (2) (3) (4) (5) (6) (7)
26 Bilmiyorum, zaten okulda ne yaptığımı bir türlü anlayamıyorum	(1) (2) (3) (4) (5) (6) (7)
27 Derslerimde başarılı olmak, beni mutlu ettiği için okula gidiyorum	(1) (2) (3) (4) (5) (6) (7)
28 Derslerimde başarılı olabileceğimi kendime göstermek için okula gidiyorum	(1) (2) (3) (4) (5) (6) (7)

KAYNAKÇA

- Açak, M. (2006). *Beden Eğitimi Öğretmenin El Kitabı*. İstanbul: Morpa Kültür.
- Alova, E. ve Karaağaç, S. (1995). *Latince Türkçe Sözlük*. Ankara: Sosyal.
- Aracı H, (2001). *Öğretmenler ve Öğrenciler İçin Okullarda Beden Eğitimi* (3. Baskı). Ankara: Nobel.
- Aracı, H. (2004). *Öğretmenler ve Öğrenciler İçin Okullarda Beden Eğitimi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Aralpçan H. (1998). *Yatılı ilköğretim bölge okulları'nın sayısal gelişimi ve hizmet sunduğu çevre "Kulu İlçesi örneği"* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Aslan, Ş. (2015). *Hafif zihinsel engelli ergenlerde sporun motor beceriler üzerine etkisinin incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü: Edirne.
- Atalay, A., Yücel, A.S. ve Korkmaz, M. (2014). Ergonomi ve Sporda Ergonominin Kullanım ve Öneminin İncelenmesi, *Uluslararası Hakemli Mühendislik ve Fen Bilimleri Dergisi*, 1(1),12-27.
- Balyan, M., Moralı, S. & Onursal, A.M. (2005). The Attitudes of Various Secondary School Students Toward Physical Education Lessons (İzmir Sample). 46th ICHPER-SD Anniversary World Congress, November 9-13, Grand Cevahir Hotel and Convention Center, İstanbul. 15 (125), 194-196.
- Barrett, D. W. Patock-Peckham J. A. Hutchinson G. T. Nagoshi C. T. (2005). Cognitive 19. Motivation and Religious Orientation. *Personality and Individual Differences*, 38: 461–74.
- Başaran, İ. E. (1982). *Örgütsel Davranış*: Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi.
- Bingöl, A. (2010). *Spor merkezlerine devam eden bireylerin spordan ve spor merkezlerinden beklentilerinin karşılanma düzeyleri* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü: Trabzon.

- Bulmuş, M. S. (2018). *Küresel spor ekonomisi ve uluslararası sporcu emek göçü: Türkiye'deki devşirme sporcular örneği* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü: Ankara.
- Carter, V. & Good E. (1973). *Dictionary of Education*. 4nd ed, New York, McGraw Hill Book Company.
- Compinger, T. (2017). *Sport, Health And Physical Activity in Children*, *Ebook Central*, Routledge.
- Çakır, E. (2006). *Anadolu öğretmen liselerinde okuyan öğrencilerin depresyon ve motivasyon düzeyleri* (Yüksek Lisans Tezi). Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
- Çelik, A. ve Şahin, M. (2013). Spor ve Çocuk Gelişimi, *International Journal of Social Science*, 6 (1), 467-478.
- Çoban, B ve Ünveren, A. (2007). *Beden Eğitimi ve Oyun*. Ankara: Nobel.
- Demir, S. (2018). *Okul yöneticilerinin kullandıkları motivasyonel dil ile öğretmen motivasyonunun incelenmesi* (Yayınlanmış Doktora Tezi). Gaziantep Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gaziantep.
- Demirhan, G. ve Altay, F. (2001). Lise Birinci Sınıf Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spora İlişkin Tutum Ölçeği. *II. Spor Bilimleri Dergisi* 2 (2), 9-20.
- Ekmekçi, Y. A. D., Ekmekçi, R. ve İrmiş, A. (2013), *Pamukkale Spor Bilimleri Dergisi*, 4(1), 91-117.
- Erden, M. ve Fidan, N. (1998). *Eğitime Giriş*. Ankara: Alkım.
- Eren, E. (2001). *Örgütsel Davranış Yönetim Psikolojisi*. İstanbul, Beta Basım.
- Erkmen, G. Tekin, M. ve Taşgın, Ö. (2006). Özel İlköğretim Okullarında Öğrenim Gören Öğrencilerin Çeşitli Değişkenlere Göre Beden Eğitim Dersi Hakkındaki Tutum ve Görüşleri. *9. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi*, 3-5 Kasım, Muğla Üniversitesi.
- Franzoi, S.L., (2003). *Social Psychology*. (Third Edition). Boston: Mc. GrawHill.

- Genç, N. (2012). *Yönetim ve Organizasyon: Çağdaş Sistemler ve Yaklaşımlar*. Ankara: Seçkin
- Gençay, Ö. A. ve Gençay S. (2007). Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Motivasyon Düzeylerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi, 241–253. www.sosyalbil.selcuk.edu.tr/sos-mak/2007, (14.06.2019).
- Gökdoğan, Ö. (2011). *Ceza infaz kurumlarında eğitimin önemi* (Yüksek Lisans Tezi) Maltepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Güllü, M. (2007). *Ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının araştırılması* (Doktora Tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Güllü, M. ve Güçlü, M. (2009). Ortaöğretim Öğrencileri İçin Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeği Geliştirmesi, *Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi* 3(2).
- Güllü, M. ve Korucu, G. (2005). İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Beden Eğitim Derslerine İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi. *4. Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Sempozyumu*. 10–11 Haziran, Bursa: Burfaş.
- Güneş, A. (2004). *Okullarda Beden Eğitimi ve Oyun Öğretimi* (4. Baskı). Ankara: Pagem.
- Gürbüz, A. ve Özkan, H. (2012). İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spor Dersine İlişkin Tutumlarının Belirlenmesi (Muğla İl Örneği). *Pamukkale Journal of Sport Sciences*, 3(2), 78-89.
- Güven, Ö. ve Öncü, E. (2010). Beden Eğitimi ve Spora Katılımda Aile Faktörü. *Aile ve Toplum Dergisi*, 8(3),81-90.
- Harmandar, İ. H. (2004). *Beden Eğitimi ve Spor'da Özel Öğretim Yöntemleri*. Ankara: Nobel.
- Hatten, J. D. (2004). *Racial differences in student's interest and attitudes toward physical education considering grade level and gender* (Ph.D Thesis). The Florida State University.

- Hilgard, E. R. Atkinson, R.C. Atkinson R. L. (1971). *Introduction to Psychology*. (Fifth Edition). New York: Harcourt Broce Jovanovich.
- Hünük D. (2006). *Ankara İli merkez ilçelerindeki ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının sınıf düzeyi, öğrenci cinsiyeti, öğretmen cinsiyeti ve spora aktif katılımları açısından karşılaştırılması* (Yüksek Lisans Tezi). Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Hünük, D. ve Demirhan, G. (2003). İlköğretim Sekizinci Sınıf, Lise Birinci Sınıf ve Üniversite Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spora İlişkin Tutumlarının Karşılaştırılması. *Spor Bilimleri Dergisi*, 14 (4), 175-184.
- İlköğretim ve Eğitim Kanunu*, <http://www.hukuki.net/kanun/222.14.text.asp>. (23.02.219).
- İmamoğlu, C. (2011). Aktif olarak spor yapan ve yapmayan lise öğrencilerinin beden eğitimi dersine karşı tutumlarının karşılaştırılması (Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- İnal, A. N. (2003). *Beden Eğitimi ve Spor Bilimi*. Ankara, Nobel Yayın Dağıtım.
- İnan, M. ve Demir M. (2018). Eğitimde Fırsat Eşitliği ve Kamu Politikaları: Türkiye Üzerine Bir Değerlendirme. *Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 20/2 (2018), 337-359.
- Kalemoğlu, Y. (2011). *Türkiye ve İngiltere'deki ilköğretim beden eğitimi dersi öğretim programlarının öğretmen görüşlerine göre karşılaştırılması olarak incelenmesi* (Doktora Tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Kangalgil, M. Hünük, D. ve Demirhan, G. (2004). Spor Yapan ve Yapmayan Öğrencilerin Beden Eğitimine İlişkin Tutumları. (Sözel Bildiri) *10. Ichper.Sd ve 8.Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi 2004*, Kemer/Antalya.
- Kangalgil, M. Hünük, D. ve Demirhan, G. (2006). İlköğretim, Lise ve Üniversite Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spora İlişkin Tutumlarının Karşılaştırılması. *H.Ü. Spor Bilimleri Dergisi*, 17(2), 48-57.

- Karadağ, S. (2012). *İlköğretim 8. Sınıf ve 11.sınıf öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının çeşitli değişkenlere bağlı olarak karşılaştırılması* (Yüksek Lisans Tezi). Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Kırıkkale.
- Keskin, G. ve Sezgin, B. (2009). Bir grup ergende akademik başarı durumuna etki eden etmenlerin belirlenmesi, *Fırat Sağlık Hizmetleri Dergisi*, 2009; 4(10).
- Koca, C. Aşçı, F. H. ve Demirhan, G. (2005). Attitudes Toward Physical Education And Class Preferences of Turkish Adolescents in Terms of School Gender Composition. *Adolescence*, 40, (158), 365-373.
- Koçak, F., Tuncel, F. ve Tuncel, S. (2013), Sporda Sürdürülebilirliğin Boyutlarının Belirlenmesi, *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 11 (2), 113-129.
- Koçak, S. ve Hürmeriç, I. (2004). Attitudes Of Primary School Students Toward Their Physical Education Classes in Turkey. *10th ICHPER-SD European Congress and TSSA 8th International Sports Science Congress*, 17-20 November, Mirage Park Resort, Antalya. 133-135.
- Koçak, S. ve Hürmeriç, I. (2006). Attitudes Toward Physical Education Classes of Primary School Students in Turkey. *Perceptual & Motor Skills*, 103 (1), 296-300.
- Koçak, S., ve Kirazcı, S. (1997). Beden Eğitime Karşı Geliştirilen Tutumlarda Cinsiyet Belirli Bir Unsur mudur?. *I. Uluslararası Spor psikolojisi Sempozyumu*. 10-12 Ekim. Mersin.
- Krech, D. & Crutchfield, R. S. (1980). *Sosyal Psikoloji*. (Çev. Erol Güngör). (Üçüncü Baskı). İstanbul: Ötüken Yayın.
- Lin, Y. G. McKeachie W. J. & Kim, Y. C. (2003). College Student İntrinsic and/Or Ext21. Rinsic Motivation and Learning. *Learning and Individual Differences*, 2003; 13: 251-258.
- Locke, E. A. (2001). Motivation by Goal Setting. *Handbook of Organizational Behavior*. 2, 43-54.

- Mavi, S. ve Tuncel, S. D. (2012), Sporcuların ‘Sporda Hoşgörü’ Kavramına İlişkin Algıları, *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, (4), 125-129.
- MEB İstatistikleri 2004-2005, <http://dogm.meb.gov.tr/istatistik.htm>.(22.02.2019).
- MEB. (1995). *İlköğretim Okulları, Lise ve Dengi Okullar Beden Eğitimi Dersi Öğretim Programı*. İstanbul: Milli Eğitim.
- Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Kurumları Yönetmeliği, 2003, <http://www.mevzuat.adalet.gov.tr/html/21518.html>. (04.03.2019).
- Milli Eğitim İstatistikleri Örgün Eğitim 2007–2008, *Resmi İstatistik Programı Yayını*, 49.
- Mirzeoğlu. N. (Editör). (2003). *Spor Bilimlerine Giriş*. Ankara: Bağırhan.
- Ozankaya, Ö. (1975). *Toplumbilim Terimleri Sözlüğü*. Ankara: TDK.
- Özçalıkuşu, O. (1999). *Yatılı ilköğretim bölge okullarında okuyan öğrencilerin boş zamanları değerlendirme ve spor alışkanlıkları üzerine bir araştırma (Hatay ili örneği)* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Öztürk, H. (2000). *Ortaöğretim öğrencilerinin sportif beklenti ve alışkanlıkları, (Bilecik uygulaması)* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Pehlivan, Z. (1997). Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeği Ön Çalışma Raporu. *1.Uluslararası Spor Psikolojisi Sempozyumu*, Bağırhan Yayınevi; 117–127, Ankara.
- Peker, M. ve Mirasyedioğlu, Ş. (2003). Ortaöğretim Öğrencilerinin Matematik Ve Fen Dersine Yönelik Tutumları ve Başarı Arasındaki İlişki. *Denizli, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 2-14/ 157-166.
- Rosenberg, M. J., Hovland, C. I. (1960). Cognitive, Affective, and Behavioral Components of Attitudes. In C. I. Hovland ve M. J. Rosenberg (Ed.), *Attitude Organization and Change*. New Haven: Yale University Press.

- Schermerhorn, J. R., Hunt, J.G., Osborn, J.G. & Uhl-Bien, M. (2011). *Organizational Behavior*. Asia: John Wiley & Sons (Asia) Pte Ltd.
- Schulenkorf, N. ve Frawley, S. (2016), "Critical Issues in Global Sport" *Routledge*.
- Siedentop, D. Tannehill, D. (2000). *Developing Teaching Skills in Physical Education*. USA, Mountain View, CA, Mayfield Publishing Co, 324.
- Silverman, S. Scrabis, K. A. (2004). A Review of Research on Instructional Theory İn Physical Education 2002-2003. *International Journal of Physical Education*, 41, (1): 4-12.
- Şahin, M. (2009), *Spor Ahlakı ve Sorunları*, İstanbul: Evrensel Basın Yayın.
- Şeker, R. Çınar, D. ve Özkaya A. (2004). Çevresel Faktörlerin Üniversite Öğrencilerinin Başarı Düzeyine Etkileri. 13. *Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı*:9, 6-9 Temmuz 2004, Malatya.
- Şen, A. İ. ve Özgün, Koca, S. A. (2005). Orta Öğretim Öğrencilerinin Matematik Ve Fen Dersine Yönelik Tutumları ve Nedenleri. *Eğitim Araştırmaları*.18: 236–252.
- Şimşek, Y. (2018), *Spor yapan ve yapmayan öğrencilerin vücut kompozisyonları ve bazı fiziksel parametrelerin farklarının değerlendirilmesi* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Gelişim Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü: İstanbul.
- Şirinkan, A., Çalışkan, E., Gündoğdu, K., Şirinkan, S., Bay, E., Kürkçü, R., (2008). İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spor Dersleri Hakkındaki Görüşleri (Erzurum İli Örneği). *Atatürk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 10 (1). 53-57.
- Şişko, M. ve Demirhan, G. (2002). İlköğretim Okulları ve Liselerde Öğrenim Gören Kız ve Erkek Öğrencilerin Beden Eğitimi ve Spor Dersine İlişkin Tutumları. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 23: 205-210.
- Tamer, K. ve Pultur, A. (2001). *Beden Eğitimi ve Sporda Öğretim Yöntemleri*. Ankara: Kozan Ofset.
- Taşdemir, K., Baloğlu, N., ve Topcan, C. (2000). *Milli Eğitimin Yasal Temelleri*. Ankara: Ocak.

- Taşgım, Ö. ve Tekin, M. (2009). Çeşitli Değişkenlere Göre İlköğretim ve Orta Öğretim Kurumlarında Öğrenim Gören Öğrencilerin Beden Eğitimi ve Spor Dersine İlişkin Tutum ve Görüşleri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 17(2), 457-466.
- Tavşancıl, E. (2002). *Tutumların Ölçülmesi ve SPSS ile Veri Analizi*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Terlemez, B., Şahin, D. ve Dilek, F. (2016). Namık Kemal Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Akademik Motivasyon Düzeyleri, *Pamukkale Journal of Eurasian Socioeconomic Studies*, 2(2): 67-78.
- Tosun A., Dermir B., Uçkun G. ve Konak O., (2015), Spor Aktivitelerinin Üniversite Öğrencilerinin Başarı ve Motivasyonu İle İlişkisi, *4.Uluslararası Meslek Yüksek Okulları Sempozyumu*, 2,1-11.
- Tosunoğlu, F. (2008), *Ortaöğretimde okuyan takım sporları ile uğraşan sporcu öğrencilerin spor branşlarına göre kişilik özelliklerinin incelenmesi* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Turgut, A. (2014). *9. Sınıf öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine karşı tutumu ile kinestetik, mantıksal ve içsel zekanın ilişkisi* (Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Uğur, O. A. (2006). *Beden eğitimi öğretmenlerinin sınıf yönetimi yaklaşımları ve karşılaştıkları sorunlar üzerine bir araştırma (Ankara ili örneği)* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Uluşık, V., Beyleroğlu M., Suna G. ve Yalçın S. (2016). *Ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumları ve akademik güdülenme düzeylerinin bazı değişkenlere göre incelenmesi (Burdur il merkezi örneği)*, *Journal of Human Science* ISSN:2458-9489.
- Vallerand, R. J, Pelletier, L.G., Blais, M. R., Briere, N. M. Senecal, C. Valleres, F. (1992). The Academic Motivation Scale: A Measure Of Intrinsic, Extrinsic And

Amotivation In Education. *Educational and Psychological Measurement*, 1992; 52.

Wu, X. (2003). Intrinsic Motivation And Young Language Learners: The Impact Of The Class, *20. room environment, System*, 31: 501–517.

Yağcı, İ. (2012). *Ortaöğretim Öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının incelenmesi (Afyon il örneği)* (Yüksek Lisans Tezi). Afyon Kocatepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Afyon.

Yavuz, B. (2004). *The relationship between the attitudes of prospective teachers of English towards English and towards being a teacher* (Yüksek Lisans Tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.

Yıldırım, H. İ. ve Karataş, F. (2018). Ortaokul Öğrencilerinin Fen Öğrenmeye Yönelik Motivasyonları Üzerine Bir Araştırma. *Cumhuriyet Uluslararası Eğitim Dergisi*, 7(3), 241-268.

Yönel, G. (2018), *İlkokul 4.sınıf öğrencilerinde dart sporu uygulamasının dört işlem becerisi üzerinde etkisinin incelenmesi* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Bartın Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü: Bartın.

DİZİN**-A-**

Akademik, iv, v, ix, x, xi, xii, 9, 32, 33,
35, 36, 37, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48,
49, 50, 57, 58, 60, 71, 81

-M-

Motivasyon, v, ix, x, xii, 9, 31, 35, 36,
37, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50,
71, 76, 81

-B-

Beden eğitimi, 1, 2, 11, 12, 13, 16, 22,
26, 29, 53, 69, 70, 71, 81

-Ö-

Ölçek, 65, 71

Bilişsel, viii, 25, 28

-P-

Psikomotor, viii, 17

-D-

Davranışsal, viii, 26, 28

-S-

Duygusal, viii, 26, 28

Spor, ii, iii, v, 12, 13, 14, 15, 21, 61, 74,
75, 76, 77, 78, 79, 80, 81

-Z-

Zihinsel, viii, 17

